

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MEDYA İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE
ZANLI/SANIK HAKLARI AÇISINDAN YAZILI BASININ
SORUMLULUK DÜZEYİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

BURCU SÜERDEM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2019

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE
ZANLI/SANIK HAKLARI AÇISINDAN YAZILI BASININ
SORUMLULUK DÜZEYİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

BURCU SÜERDEM
20158244

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MEDYA İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŐMANI
DOÇ. DR. FEVZİ KASAP

LEFKOŞA
2019

KABUL VE ONAY

..... tarafından hazırlanan “.....”
başlıklı bu çalışma,/...../..... tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda
başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans / Doktora / Sanatta Yeterlik Tezi
olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

.....
Ünvan Ad Soyad (Danışman)
Üniversite Adı
Fakülte ve Bölüm Adı

.....
Ünvan Ad Soyad (Başkan)
Üniversite Adı
Fakülte ve Bölüm Adı

.....
Ünvan Ad Soyad
Üniversite Adı
Fakülte ve Bölüm Adı

.....
Ünvan Ad Soyad
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih: 14 Haziran 2019

İmza:

Ad Soyad: Burcu Süerdem

TEŞEKKÜR

Yaptığım araştırma boyunca desteklerini esirgemeyen Tez Danışmanım Doç. Dr. Fevzi Kasap'a, bu çalışmada gazetelerin toplanması sırasında arşivi ile bana yardımcı olan tarihçi arkadaşım Ömer Cansal'a, yüksek lisansta okuduğum dönem boyunca fikirleri ile desteğini esirgemeyen bölüm arkadaşım Kurtuluş Sözmen'e ve arkadaşım Nur Kavçın'a teşekkür ediyorum.

ÖZ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Zanlı / Sanık Hakları Açısından Yazılı Basının Sorumluluk Düzeyi Üzerine Bir İnceleme

Basının bilgi verme gücünü iktidara karşı elinde tutması tüm gözlerin üzerinde olmasını sağlamaktadır. Kimi zaman bu güç yanlış algılamalara, kötü niyetli kişilerin elinde hatalı düşünelere sebep olabilmektedir. Gazeteler suç işlediğine inanılan kişiler hakkında mahkeme öncesi ve sonrası suçu henüz kesinleşmemişken, yargısız infazda bulunması kişiyi toplumdaki yaşamında olumsuz etkileyebilmesine sebep olmaktadır. Özellikle de 18 yaş altı çocukların yüzünün açık bir şekilde yayınlanması, bireyin kişilik haklarını zedeleyen ve geleceğini etkileyen bir durumdur. Çalışmanın özünde Kuzey Kıbrıs’ta 1 Ekim 2016 – 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yayın aktif yapan toplam 16 gazetede suça ilişkin haberler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bunun sonucunda hangi gazetelerin suça ilişkin haberleri ne şekilde sunduğu ve hangi tür suçlara öncelik verdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zanlı, Sanık, Sanık Hakları, Masumiyet Karinesi, Haber.

ABSTRACT

Research on the Responsibility Level That the Press Has, Regarding Suspect / Defendant Rights in the Turkish Republic Of North Cyprus

The fact that the press holds the power of giving information against the rulers causes all eyes to be focused on it. Sometimes this power may lead to misperceptions and misconceptions. The extrajudicial executions published by the newspapers, against an individual, before and after the trial, prior to their ruling being finalised, causes a negative impact on the life of this individual. Particularly the publication of the clear facial images of children under the age of 18 is a case that affects the future of that child and is against their lawful rights. The core of this study, examined the details of news reports on crime, that have been published in all active newspapers between the dates of October 1, 2016 and October 31, 2016 in Northern Cyprus. As a result, the newspapers that published news about crime and the type of crimes they prioritized were determined.

Keywords: Suspect, Defendant, Defendant Rights, Presumption of Innocence, news.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	
BİLDİRİM.....	
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
GÖRSEL DİZİN.....	viii
TABLO DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM.....	3
TANIMLAR.....	3
1.1. Haber ve gerçeklik.....	3
1.2. Sanık / Zanlı / Hükümlü Tanımı.....	4
1.3. Masumiyet Karinesi Tanımı.....	5
1.4. Sanık Hakları.....	8
1.5. Basının Hukuki Sorumluluğu.....	11
2. BÖLÜM.....	12
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE BASIN.....	12
2.1. Günümüzde Basın.....	12
2.2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Basınında Suç ve Ceza Kavramının İşlenişi.....	12

2.3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Basını Denetleyen Kurumlar.....	15
3. BÖLÜM.....	22
ALAN ARAŞTIRMASI.....	22
3.1. Amaç, Kapsam ve Yöntem.....	22
3.2. Örneklem.....	23
3.3. Analizler.....	27
3.3.1. Sanık/Zanlı Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı.....	27
3.3.2. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Toplam Haber Dağılımı....	36
3.3.3. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Fotoğraflarının Temsili.....	37
3.3.4. Haberlerde Yer Alan Sanık / Zanlı İsimlerinin Temsili.....	40
3.3.5. Sanık/Zanlı Haberlerine En Fazla Rastlanan Sayfaların Tespiti.....	41
3.3.6. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazeteler Bazında Sayfa Numaralarının Tespiti.....	42
3.3.7. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazeteler Bazında Nasıl Fotoğraflandırıldığıının Tespiti.....	44
3.3.8. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelerde Suç Tiplerine Göre Sayfa Bazında Dağılımı.....	45
4. BÖLÜM.....	47
BULGULAR VE TARTIŞMA.....	47
SONUÇ.....	58
KAYNAKÇA.....	64
ÖZGEÇMİŞ.....	67
İNTİHAL RAPORU.....	68
ETİK KURUL RAPORU.....	69

GÖRSEL DİZİN

Görsel 1. Sanığın “Zanlı” olarak haberinin verilmesi.....	5
Görsel 2. Sanığın görüntüsü ve soy ismi ile suçun bağdaştırılması.....	6
Görsel 3. Sanığın suçsuz olmasını yayınlayan 5 gazete.....	7
Görsel 4. Sanığın boyu ile bağdaştırılan haber.....	9
Görsel 5. Kişilik Haklarını zedeleyici üslupta yazılan haber.....	10
Görsel 6. 15 yaşındaki çocuk sanığın yüzünün tanınır şekilde haberi.....	14
Görsel 7. Tüm Gazetelerdeki Fotoğraf Örnekleri.....	39
Görsel 8. Özel Yaşamın Gizliliği İhlali.....	49
Görsel 9. Polis Fotoğrafının Çarpıcılığı.....	50
Görsel 10. 15 yaşındaki Çocuk Suçlunun Haber Temsili -1.....	52
Görsel 11. 15 yaşındaki Çocuk Suçlunun Haber Temsili -2.....	53
Görsel 12. 17 yaşındaki çocuk suçlunun haber örneği.....	53
Görsel 13. Uyuşturucu Kullanımına İlişkin Detay.....	54
Görsel 14. Uyuşturucu Fiyatına İlişkin Detay.....	55
Görsel 15. Polislerin sanığa uyguladığı fiziksel güç.....	56
Görsel 16. Odun Hırsızlığının haber olması.....	57

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Sanık/Zanlı Haberlerinin Konuları.....	27-28
Tablo 2. Gazetelere Göre Haber Sayısı.....	36
Tablo 3. Gazetelere Göre Fotoğrafların Temsili.....	37
Tablo 4. Sanık/Zanlı Haberlerine Göre İsimlerin Temsili.....	40
Tablo 5. Gazete Sayfalarına Göre Sanık/Zanlı Haberleri.....	41-42
Tablo 6. Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinin Kaçınıcı Sayfada Olduğu.....	42-43
Tablo 7. Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinde Fotoğrafların Temsili.....	44
Tablo 8. Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinde işlenen ilk 3 konu.....	45

KISALTMALAR

S.P.S.S.: Statistical Package for the Social Sciences

BASIN-SEN: Basın Emekçileri Sendikası

K.K.T.C.: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

GİRİŞ

Basının bilgi verme gücünü iktidara karşı elinde tutması tüm gözlerin üzerinde olmasını sağlamaktadır. Kimi zaman bu güç yanlış algılamalara, kötü niyetli kişilerin elinde hatalı düşünmelere sebep olabilmektedir. Gazeteler suç işlediğine inanılan kişiler hakkında mahkeme öncesi ve sonrası suçu henüz kesinleşmemişken, yargısız infazda bulunması kişiyi toplumdaki yaşamında olumsuz etkileyebilmesine sebep olmaktadır. Çalışmanın özünde Kuzey Kıbrıs'ta 1 Ekim 2016 – 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yayın aktif yapan tüm gazetelerdeki suça ilişkin haberler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu çalışma sonucunda hangi gazetelerin suça ilişkin haberleri ne şekilde sunduğu ve hangi tür suçlara öncelik verdiği tespit edilmiştir.

Modern toplumun gelişen iletişim teknolojileri üzerindeki yenilikler baş döndürücü bir hızla ilerlemektedir. Bu yeni teknoloji ile birlikte medyanın toplum içerisindeki gücü, devletler üzerinde baskı unsuru oluşturmaya devam etmektedir. İnternetin yaygınlaşması, bilgi ve belgelerin hızlıca ve kolayca kamuoyuna ulaşmasını sağlamaktadır. Bu hızlilik zamanla birtakım etik ilkelerin de göz ardı edilmesine sebep olmaktadır. Dördüncü güç olduğuna inanılan medyanın, zanlı/sanık hakları üzerindeki sorumlulukları bu araştırmanın konusudur. Basının verdiği adli haberlerdeki konuyu ele alış biçimi, zanlıların kişilik haklarını zedeleyici unsur içermemelidir. Yapılan çarpıtıcı haberler doğrultusunda, okuyucuya kişilerin suçlu olduğu önyargısını doğurmakta ve şüphelinin/zanlının toplumdaki yeri, şerefini ve onurunu olumsuz etkilemektedir.

Sonuç olarak çalışmada basının, yasalarla sahip olduğu özgürlük hakkını, etik ilkeleri ve insan haklarını gözeterek değerlendirmesinin evrensel gereği vurgulanmıştır. Bir başka önemli nokta da Masumiyet Karinesi kapsamında kişinin suçluluğu ispatlanıncaya kadar masum sayılmasını ifade eden bir ilke olarak gazetelerin bu ilkeye uyup uymadığı ile ilgilidir. Kimi zaman bu ilkeyi gözden kaçıran yazılı basın kişiler henüz yargı aşamasında iken veya

evinden polis tarafından alınıp götürülürken onları suçlu olarak göstermektedir. Zanlı isimlerini açık bir şekilde fotoğrafları ile ve kimi zaman manşette kimi zaman ilk ve ikinci sayfalarda verilerek, masumiyet karinesi çığnıenmektedir. İkinci kaygı ise hangi gazeteler medya etik ilkelerine daha çok uymakta olduğudur. Bununla ilgili olarak 18 yaşından küçük çocuk zanlı/sanığın fotoğrafları ve isminin açık bir şekilde yayınlanmaması gerektiğidir.

Türk Hukukunda mağdurların onur ve saygınlığına ilişkin dolaylı bir düzenleme 9 Haziran 2004 tarih ve 5187 sayılı Basın Kanunu'nun 21. maddesinde bulunmaktadır. Maddede, madde numaraları belirtilmek suretiyle ile on sekiz yaşından küçük fail veya mağdurların kimliklerini açıklayacak veya tanınmalarını sağlayacak şekilde yayın yapanlara ceza öngörölmüşür. (Değirmenci, 2008: 77).

Bu araştırma kapsamında ele alınan gazeteler 01 Ekim 2016 – 31 Ekim 2016 tarihleri arasında aktif yayın yapan tüm toplam 16 gazete ayrıntılı olarak incelenmiştir. Yapılan çalışmada gazetelerde hangi konulardaki haberlere daha çok yer verildiğı araştırılmıştır. Haberde konu edilen fotoğraflar tek tek incelenip zanlıların yüzlerinin açık bir şekilde verilip verilmediğı araştırılmıştır. Haberdeki içerikler tek tek okunmuş, zanlıların isimlerinin açık bir şekilde verilip verilmediğı araştırılmıştır. En çok hangi konuda suç işlendiğı haberleri tespit edilmiştir. Hangi gazetelerin suç haberlerine daha çok yer verdiğı araştırılmıştır. Suç işlediğı düşünölen zanlının isminin gazeteye ne şekilde aktarıldığı incelenmiştir.

Bu noktadan hareketle bu araştırmanın ana problemi şu şekilde belirlenmiştir: Zanlı/Sanık Hakları açısından basının sorumluluğı ne düzeydedir? Kuzey Kıbrıs'ta bu düzeyde ayrıntılı bir çalışma yapılmadığından bu çalışma ilktir. Daha önce Kuzey Kıbrıs'ta yayın yapan gazetelerde ne tür suçlar işlendiğı ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

1. BÖLÜM

TANIMLAR

1.1. Haber ve gerçeklik

Haberle ilgili literatürde pek çok tanım bulunmaktadır. Haber, bireylerin toplumu anlamlandırma aracıdır. Bilginin iletişim araçlarıyla hızla yaygınlaştırılmış halidir. Haber her yerde hızlı bir anlam dolanımı sağlamakla yükümlüdür (Baudrillard, 1982: 116). Her olay haber değildir, günlük hayatın dışında yaşanan, bireyleri ilgilendiren bilgiler/olguların gerçekliğiyle eksiksiz olarak aktarılmış halidir. Haberciliğin temel ilkeleri, sadelik, açıklık, kesinlik ve doğruluktur.

Bir olayın haber değeri olması için gerekli olan öğeleri şöyle sıralayabiliriz; meraklandırıcı, güncel ve bölgesel olması, olayın coğrafi konumu, duygusallık içermesi, hissi olması, zamanla ilişkisinin olması, muhalif görüş içermesi, bilgilendirici unsurları olması, dikkat edilmesi gereken bilgi içermesi, çoğunluğun ilgisini çekebilmesi, yeni bilgiler içermesi, topluma mal olmuş kişilerle ilgili bilgi içermesi, ilgi çekici olması ve sıradan olmaması sayılabilir. Haberin dünyaca kabul görmüş 5N+1K unsuru içermesi gerekmektedir. Haber, ne, nerede, ne zaman, nasıl, neden ve kim sorularının cevabını içermelidir. Eğer bunlardan bir tanesi bile eksik olursa haber şüpheli kabul edilmelidir.

Habercilikle ilgili iki yaklaşım bulunmaktadır. Liberal yaklaşım gazetecinin gerçekliği tıpkı bir “ayna” gibi, varolan olaya ve olguya ilişkin bilgiyi yansıtıldığı ya da yansıtılabileceği düşünülen yaklaşımdır. Eleştirel yaklaşım ise medyanın kapitalist bir toplumda iş görmesinden ötürü belirli sınıfların çıkarlarının yansıtması sebebi ile nesnel ve tarafsız haberciliğin olamayacağını savunmaktadır (Dursun, 2003: 64). Eleştirel yaklaşıma göre

gerçek, doğası gereği sorunludur ve kişinin bakış açısında göre değişmektedir. Oysa ki liberal yaklaşıma göre haberler kişilerin, gündelik yaşamı içindeki normları içermektedir ve gerçek yakalanılabildir.

1.2. Sanık / Zanlı / Hükümlü Tanımı

Sanık, herhangi bir suç işlediği sanılan kişi ya da zanlı, hakkında ceza davası açılan ve ceza mahkemesinin verdiği karar hükmünün kesinleşmesine kadar, suç şüphesi altında bulunan kişidir. Türk Dil Kurumu sitesine göre sanık (Türk Dil Kurumu, 2006) suçlu olduğu sanılarak mahkemeye sevk edilmiş kimseyi ifade eder. Recep Kibar'a göre (1997: 13) sanık,

kendisine Cumhuriyet savcılığınca doğrudan yapılan hazırlık soruşturmasıyla ya da savcılık adına zabıta makam ve memurları tarafından yapılan soruşturma ile doğrudan doğruya suçtan zarar gören kişiler tarafından suç isnat edilen kişidir. Sanıklık sıfatının başlaması için hakkında suç isnat edilen kişinin hâkim tarafından sorguya çekilmekte, hakkında şahsi dava açılan kişinin hâkim tarafından davanın kabulüyle sanıklık sıfatının başlayacağı ayrıca hakkında iddianame ve kamu davası açılmasıyla sanıklık sıfatının başladığı kabul görülmektedir.

Türk Dil Kurumu sitesine göre zanlı (Türk Dil Kurumu, 2006) şüpheli kimseyi ifade eder. Zanlı şüpheli olduğuna inanılan fakat mahkemeye çıkmamış kişileri ifade eder. Buna göre bazı gazeteler haberi yazarken yanlışlıklar yaptığı tespit edilmiştir. 08 Ekim 2016 tarihli Diyalog Gazetesi'nin 4. sayfasında "*Murat 'ben yaptım' diyor*" başlıkla yer alan haberde ek tutukluluk süresi isteğiyle mahkemeye çıkan sanığa "zanlı" diyerek hata yapılmıştır (Görsel 1).

Görsel 1: Sanığın “Zanlı” olarak haberinin verilmesi

(08 Ekim 2016, *Diyalog Gazetesi*, 4. sayfa)

Hükümlü, mahkemede devam eden yargılama neticesinde, hakkında mahkumiyet kararı verilen kişidir (Dolunay, 2018: 41). Hükümlü, suçlu olduğu ispat edilip kişiye mahkeme tarafından ceza okunan kişidir.

1.3. Masumiyet Karinesi Tanımı

Kişilik hakları anayasada güvence altına alınan en önemli olgulardan biridir. Bir şüpheli/sanık yeterli delil olmadığı sürece suçsuz sayılır. Sanık hakları incelenirken dikkate alınması gereken en önemli hususlardan biri masumluk karinesidir. Masumluk karinesi adil yargılanma hakkının ve ceza muhakemesinin temel kuralını oluşturmaktadır. Bu karineye göre, hakkında bir suç isnadı bulunan herkes, adil bir yargılamadan sonra mahkeme kararı ile suçlu bulununcaya kadar ve suçlu bulunmadıkça masum sayılır. Masumiyet karinesi ile masum bir kişinin cezalandırılmasındansa, suçlu bir kimsenin serbest bırakılması tercih edilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde bu maddeden şu şekilde bahsedilmiştir (Madde 6);

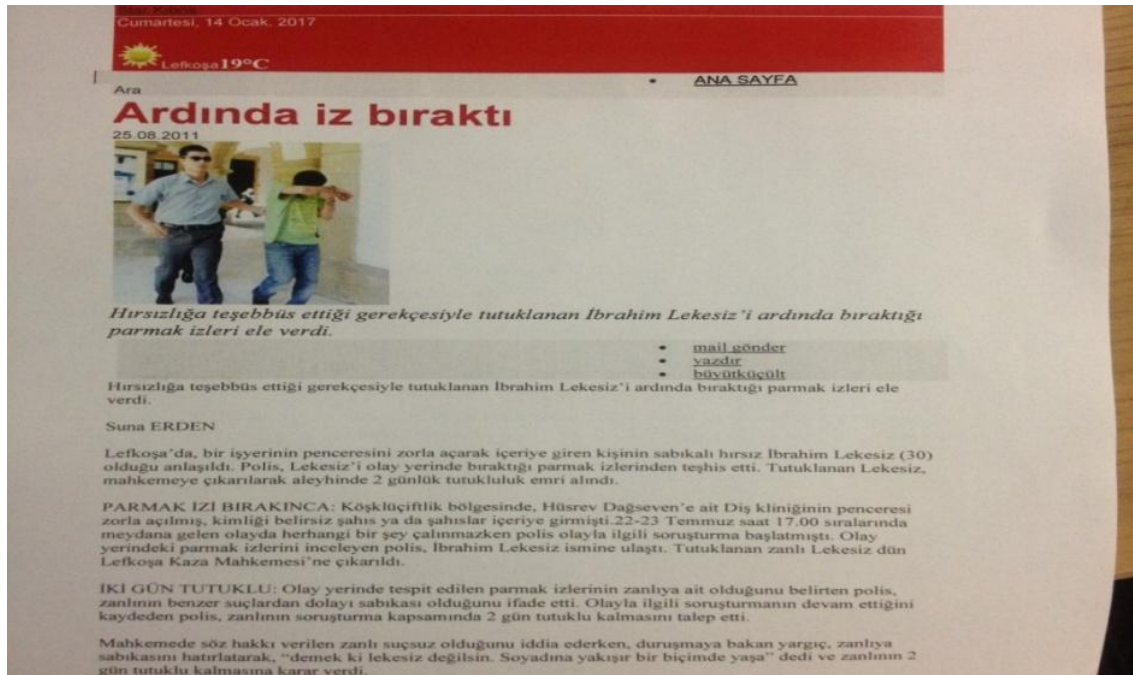
Kendisine bir suç yüklenen herkes, suçluluğu kanuna göre kanıtlanıncaya kadar masumdur.

KKTC Anayasası'nda ise masumluk karinesi (Madde 18);

Bir suçtan sanık herkes, suçluluğu yasaya uygun olarak ispat edilinceye kadar suçsuz sayılır.

Göynüklü'nün de bahsettiği üzere (2012: 33) Masumluk karinesi adil yargılanma hakkının temel ilkelerinden birini oluşturmakla birlikte, aynı zamanda bir haktır: Masum sayılma hakkı. Masum sayılma sadece teorik değil pratikte de sanık hakları açısından önemli sonuçlar doğuran bir haktır. Yargılama, masumluk karinesine dayanılarak yürütülmelidir. Ancak, sadece duruşmalarda ve kanıtların değerlendirilmesinde değil, ilk soruşturma aşamasına da uygulanmalıdır.

Bu konuya Kuzey Kıbrıs gazetelerinden bir haber örneği verecek olursak; 25 Ağustos 2011 yılında internet gazetesi starkibris.net tarafından yayınlanan "Ardında iz bıraktı" başlıklı haberde, sanığın yüzünü koluyla kapatır haliyle ve açık ismi yayınlamış olarak okuyucuya sunmuştur. Haber içerisinde ise soyadı ile ayrımcılık yapan yargıcın kelimelerini vermiştir (Görsel 2). Gazete, Yargıcın sanığın soyadı ile ilgili sözünü alıp habere konu etmesi kişilik haklarını ihlal eden bir olgudur. Masumluk karinesini dikkate almayarak kişiyi suçlu ilan eden basın, toplumda kişinin onurunu zedelemiştir.

Görsel 2: Sanığın görüntüsü ve soy ismi ile suçun bağdaştırılması
(www.starkibris.net/index.asp?haberID=98947)

Haberin ardından aynı sanığın 2 yıl sonra suçsuz olduğunun anlaşılması üzerine adadaki 16 yerel gazetelerden sadece 5'inin bu habere yer vermesi düşündürücüdür (Görsel 3).

Görsel 3: Sanığın suçsuz olmasını yayınlayan 5 gazete

(09 Kasım 2016, *Diyalog Gazetesi*, 7. sayfa

09 Kasım 2016, *Halkın Sesi Gazetesi*, 5. sayfa

09 Kasım 2016, *Star Kıbrıs Gazetesi*, 2. sayfa

09 Kasım 2016, *Havadis Gazetesi*, 1. Ve 3. sayfa

09 Kasım 2016, *Yenibakış Gazetesi*, 2. sayfa)

Medya Etik Kurulu sitesinde (Medya Etik Kurulu, 2016) kararlar kısmında bulunan; Hüseyin Miralay isimli vatandaşın, Boğazköy'de hırsızlık olayına karışan çocuklardan birinin isminin suçsuz olmasına rağmen gazeteler tarafından suçlu olarak gösterildiğini iddia etmesi üzerine Etik Kurul gazeteleri uyararak masumiyet karinesine saygı göstermelerine ve zanlıların isimlerinin açık bir şekilde kullanılmamasını hatırlatmıştır.

1.4. Sanık Hakları

Günümüz demokratik dünyasında tam olarak sağlanamamış olsa da, “tüm insanların eşit bir şekilde yaşadığı” bir dünya bireylerin hayalidir. Eşitlik ilkesi, kişiler arasında dil, din, ırk ve cinsiyet ayırımı gözetmeksizin herkese aynı şekilde davranmaktır. Toplumdaki “sanık” sandalyesindeki kişinin de elbette ki bir takım hakları bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda yer alan sanık haklarını genel olarak şu şekilde sıralayabiliriz:

Adil yargılanma hakkı, Yasal, bağımsız, tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkı, Makul sürede yargılanma hakkı, İsnadı en kısa sürede anladığı dilde öğrenme ve tercümandan ücretsiz yararlanma hakkı, Susma ve savunma hakkı, Yasak sorgu yöntemlerinden korunma hakkı, Yasa yollarına başvurma hakkı, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu’na bireysel başvuru hakkı.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nde (1948) Madde 10’da belirtilen:

Herkesin hak ve hükümlülükleri belirlenirken ve kendisine herhangi bir suç yüklenirken tam bir eşitlikle ve bağımsız ve yansız bir mahkeme tarafından hakça ve açık bir yargılanmaya hakkı vardır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası’nda yer alan Cezaların Yasal ve Kişisel Olması ve Sanık Hakları ile ilgili 18. madde şu şekildedir:

(1) Kimse, işlendiği zaman yasaca suç teşkil etmeyen bir eylem veya ihmalden dolayı suçlu sayılamaz; herhangi bir suç için, işlendiği zaman yasanın bu suç için koyduğu cezadan daha ağır bir cezaya çarptırılmaz.

(2) Bir suçtan dolayı beraat eden veya hüküm giyen bir kişi, aynı suçtan dolayı tekrar yargılanamaz. Kimse, aynı eylem veya ihmalden dolayı, bu eylem veya ihmal ile ölüme sebebiyet verilmiş olmadıkça, iki defa cezalandırılmaz.

(3) Hiçbir yasa, suçun ağırlığı ile orantılı olmayan bir ceza koyamaz.

(4) Bir suçtan sanık herkes, suçluluğu yasaya uygun olarak ispat edinceye kadar suçsuz sayılır.

(5) Bir suçtan sanık herkes, en azından:

(a) Hakkında yapılan suçlamanın nitelik ve nedeninin anladığı bir dilde ve etraflı şekilde derhal kendisine bildirilmesi;

(b) Savunmasını hazırlaması için yeterli zamana ve kolaylıklara sahip olmak;

(c) Kendi kendini bizzat veya eğer yeterli mali olanaklardan yoksun bulunuyor ve adaletin sağlanması için gerekli görülüyorsa, kendisine parasız olarak atanacak bir hukukçu aracılığı ile savunmak;

(ç) İddia tanıklarını bizzat veya avukatı vasıtasıyla sorguya çekmek veya çektirmek ve savunma tanıklarını da iddia tanıkları ile aynı koşullar altında getirtmek ve sorguya çekilmelerini sağlamak;

(d) Mahkemede kullanılan dili anlayamadığı veya konuşamadığı takdirde, bir tercümanın yardımından parasız yararlanmak, hakkına sahiptir.

(6) Malların toptan müsadereci cezasının konması yasaktır.

Bir kişi sanık durumuna geldiği andan itibaren, yargılamanın sonuna kadar birçok hakka sahiptir. Medyanın, devletleri denetleme görevinde oldukça büyük rol üstlendiği açıktır. Durum böyle iken, toplulukları yönlendirme ve etkileyebilme gücünü elinde bulunduran medya, ayrımcılığa ve eşitsizliğe olanak vermeden kişilerin haysiyetini, onurunu kırıcı haber yapmamalıdır. Örneğin Diyalog Gazetesi'nin 02 Kasım 2016 tarihinde ön sayfada yayınlanan "Tehlike Büyük" başlıklı haberinde uyuşturucu suçundan hüküm giyen bir suçlunun, boyunun kısa olması dolayısıyla, yaptığı suçun büyük olduğu arasındaki ilişkiyi yazan basın, kişilik haklarını zedeleyici, bireyin toplum içindeki şeref ve haysiyetini kırıcı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır (Görsel 4).

Görsel 4: Sanığın boyu ile bağdaştırılan haber
(Diyalog Gazetesi, 02 Kasım 2016,1. sayfa)

Bir diğer örnek Diyalog Gazetesi'nin 19 Ekim 2016 tarihinde ön sayfasında yer alan "3 yumrukta galip!" başlıklı haberde, "kendini Muhammed Ali sandı" diyerek, sanığın kişilik onurunu zedelemiştir (Görsel 5).

Görsel 5: Kişilik Haklarını zedeleyici üslupta yazılan haber
(Diyalog Gazetesi, 19 Ekim 2016,1. sayfa)

1.5. Basının Hukuki Sorumluluğu

Bireylerin yaşam alanını özel alan, gizli alan ve ortak alan olarak üçe bölünebilir. Özel alan kişinin ailesi veya yakın çevresiyle ilgili edindiğı tutum ve yaptığı yaşantısıdır. Gizli alan kişinin kimseyle paylaşmayı istemediğı saklı dünyasıdır. Ortak alan ise kişinin toplumun içine karışarak yaptığı tüm faaliyetlerini kapsar. Gizli alan basına tamamen kapalıyken, özel alan basına birtakım sınırlamalar ile açıkken ortak alan basına tümüyle açıktır (İçel, Ünver, 2007: 303). Örnek verecek olursak, sıradan bir insanın evinde eşini öldürmeye teşebbüs etmesi, bağırıp çağırması normal kabul edilemeyeceğinden bu durum özel alana girmesine rağmen, basında ayrıntıları fazlaca vermeden yer alabilir. Bir kişinin markete gidip hırsızlık yapması ortak alana örnek verilebilir ve bu durum basına açıktır. Ancak basın kişinin onurunu ve şerefini zedeleyici haber yapmamaya özen göstermelidir. İçel ve Ünver'e göre (2007: 306); basın özgürlüğü ile kişilik hakları çatıştığı zaman, kamu yararının bulunması halinde basın özgürlüğüne üstünlük tanınması ve kişilik haklarının ihlalinin hukuka aykırı olmadığı sonucuna ulaşıldığını belirtirler.

2. BÖLÜM

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE BASIN

2.1. Günümüzde Basın

1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devleti Kurulduktan sonra siyasi partiler ortaya çıkmış ve bu siyasi partilerin yayın organları veya sempaticianları tarafından yayınlanan gazeteler ortaya çıkmış ve Kıbrıs Türk basınına bir canlılık getirmiştir. 1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla Kıbrıs Türk basını yeniden hareketlenmiş ve birçok gazete yayınlanmak için kuruluş gününü seçmiştir (Kıbrıs Türk Basın Tarihi, 2012: 130).

Araştırmanın yapıldığı yılda (Ekim 2016) toplam 16 gazete var iken, günümüzde bu sayı 21'ye yükselmiştir. Araştırma kapsamına girmeyen 5 yeni gazete isimleri şu şekilde sıralanabilir; Radikal, Kıbrıs Manşet, Hakikat, Haberci, Haberatör gazeteleridir. Adada yayın yapan toplam dört gazete siyasi parti gazeteleridir. Güneş Gazetesi Ulusal Birlik Partisi'ne yönelik yayınlar yapmakta, Demokrat Bakış Gazetesi Demokrat Parti'sine yönelik yayınlar yapmakta, Yenidüzen Gazetesi Cumhuriyetçi Türk Partisi'ne yönelik yayınlar yapmakta ve Ortam Gazetesi Toplumcu Kurtuluş Partisi'ne yönelik yayınlar yapmaktadır. Bunlar dışında kalan diğer gazeteler bağımsız olup, özel kişilere ait olan gazetelerdir.

2.2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Basınında Suç ve Ceza Kavramının İşlenişi

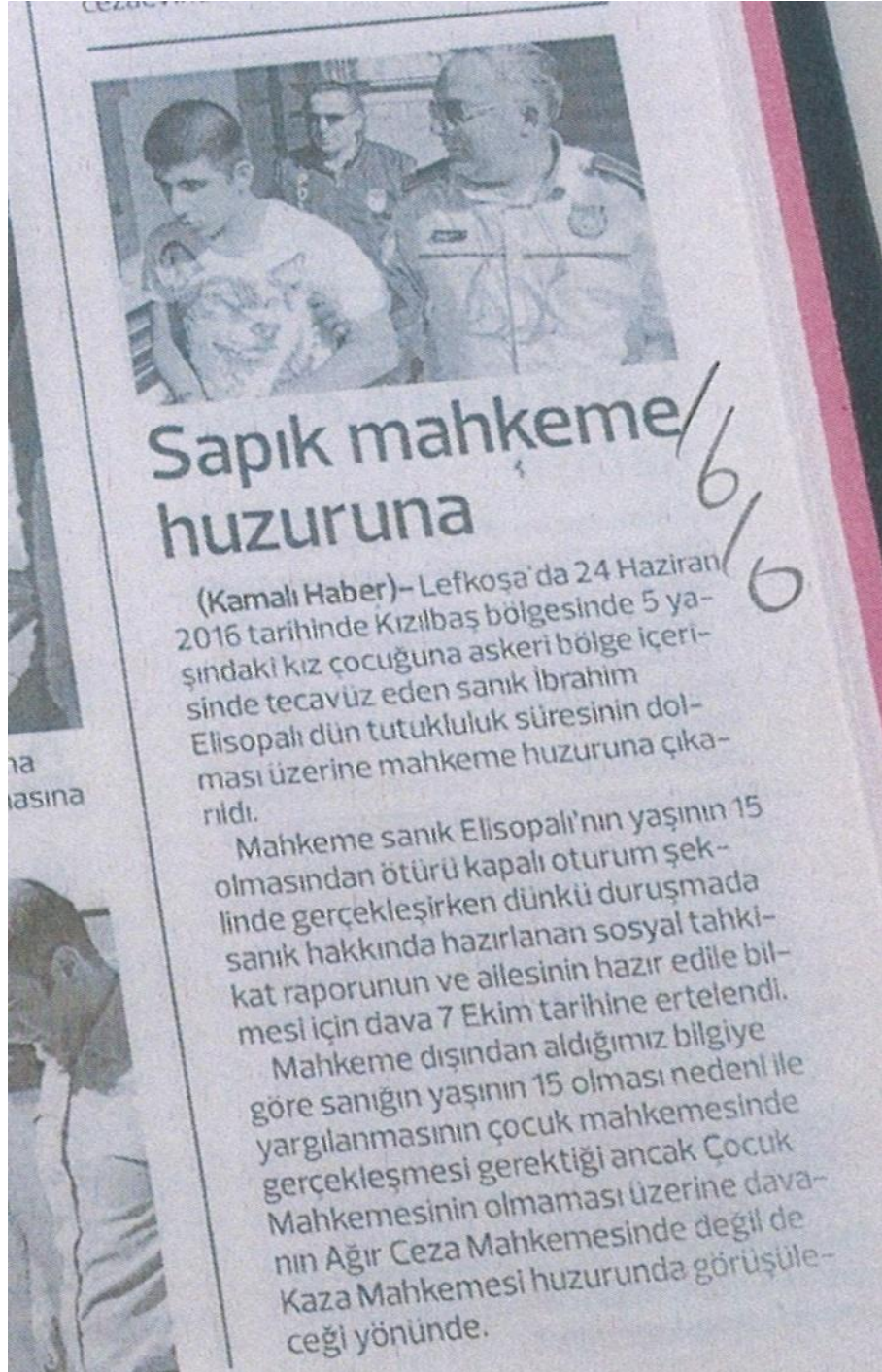
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti'nin resmi haber ajansı Türk Ajansı Kıbrıs'dır ve 1973'te faaliyete başlamıştır. Polis teşkilatı, kriminal haberleri kendi içerisinde düzenleyip devletin resmi haber ajansı Türk Ajansı Kıbrıs'a ve yerli basına servis etmektedir. Muhabir eksikliğinden kaynaklı haber

sıkıntısı yaşayan gazeteler de, polisten kendilerine iletilen tüm haberleri çoğunlukla eksiksiz gazetelerinde yer vermektedir. Polisten edinilen bilgi sonucunda zanlının/sanığın mahkemeye çıkarılış ve karar süresi boyunca, tüm gazeteler her mahkemeye birer temsilci gönderip duruşmaları takip etmektedir. Temsilcileri bulunmayan bazı gazeteler de, mahkeme haberlerini üreten muhabirlerden para karşılığında satın almaktadırlar. Duruşmaya çıkan zanlı/sanıkların fotoğrafları izinsiz çekilmekte, kimi zaman puslu kimi zaman ise tanınır halde gazetelerde yer almaktadır. Gürdal Hüdaoğlu'nun 2002'de yayımlanan Yüksek Lisans Tezindeki (2002: 117) bulgular ışığında, Kuzey Kıbrıs'ta yayın yapan yazılı basında yer alan her 100 haberden 85'i Türk Ajansı Kıbrıs tarafından üretilmektedir.

Çağdaş hukuk düzeninde yaşayan toplumlar arasında, caydırıcı olması bakımından suç ve suça verilen ceza halkta her zaman merak uyandırmıştır. Demokratik ülkelerde suçun, hukuk düzenine aykırı davranışlarından en önemlisi olması ve suçun cezasının kamuoyu tarafından fazlaca ilgisini çekmesi nedeniyle yazılı haber medyası fazlasıyla suç haberlerine yer vermesinin sebebi olarak açıklanabilir (Karakehya, 2013: 743). Michel Foucault'un Hapishanenin Doğuşu (1975: 33) isimli kitabının birinci bölümünde yer alan, babası kralı öldürdüğüne inanılan bir adamın halkın gözü önünde çeşitli işkenceler yapılarak bedeninin dört ata çekilmesi cezasının halk tarafından ilgiyle izlemesi, suça verilen cezaların toplumu ne kadar alakadar ettiğini açıkça göstermektedir. İnsanlık tarihinde savaşların başlaması ile suç ve cezaların özellikle orta çağda halk tarafından infazın merakla izlenen konuların başında yer almaktadır. Bunu yaparak insanların suç işlemesine engel olacağı düşünülmekteydi.

Kuzey Kıbrıs'ta ülkenin küçük nüfusa sahip olmasından kaynaklı bir kişinin suç işlediği haberi kısa sürede yayılmaktadır. Adanın uluslararası tanınmamış olmasından kaynaklı bir suçlunun ne şekilde, nasıl, neden suç işlediği kamuoyu tarafından konuşulmaktadır. Buna erişebilmenin en iyi yolu medya yolu ile olmaktadır. İşte tam bu noktada yazılı basın, görsel medyaya önemli rol düşmektedir. Zanlı/sanığın suçu ispat edilinceye kadar hakları bulunmaktadır ve Kuzey Kıbrıs'ta yayınlanan çoğu gazete sanığın yüzünü

açık şekilde, ismini açık yazarak, çocuk suçluların yüzünü açık bir şekilde vererek etik davranmamaktadır. Bu konuya örnek verecek olursak, 4 Ekim 2016 tarihinde Volkan Gazetesi'nin 13. sayfasında yer alan "Sapık mahkeme huzurunda" başlıklı haberde 15 yaşında olan çocuk sanığın fotoğrafı alenen açık bir şekilde verilmiştir (Görsel 6).

Görsel 6: 15 yaşındaki çocuk sanığın yüzünün tanınır şekilde haberi
(04 Ekim 2016, Volkan Gazetesi, 13. sayfa)

Öte yandan adadaki gazeteciler arasında 2006 yılında yapılan bir araştırmada, “suçu kanıtlanana kadar herkes masumdur ilkesine uyulmaktadır” anket sorusuna cevap olarak %35,4 olumlu olarak görüş bildirmiştir (İrvan, 2006: 9). Oysaki bu rakam çok daha yüksek çıkmalıydı. Bu yüzdendir ki yapılan araştırmada zanlı/sanıkların isimlerinin %54,1’inin basında açık bir şekilde verilmesi bulgusu çalışma ile tutarlı gözükmemektedir.

2.3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Basını Denetleyen Kurumlar

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği: 1982 yılında kurulan Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanlığı’nı şu anda Sami Özusu yapmaktadır. Dernek Kıbrıs Türk Gazeteciler Cemiyeti’ne tepki amaçlı kurulmuştur ve en çok üyeye sahip olan birliktir. Birliğin başlıca amacı (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği: web sayfası);

Kıbrıs Türk basını ve Kıbrıs genelinde ayrıca evrensel bir ölçekte gazetecilik mesleğini korumak, geliştirmek, gazetecilerin saygınlığını ve mesleki disiplinleri ilerletmek, medya etik değerlerine sahip çıkmak, gazetecilerin eğitime ve dayanışmasına insan haklarının gelişmesine, özellikle ifade özgürlüğünün ve bilgi edinme hakkının gelişmesine, ayrıca kamusal yarar odağında toplumsal gelişmelere duyarlılık göstermektir.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Cemiyeti: 1961 yılında kurulan Kıbrıs Türk Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı’nı şu anda Reşat Akar yapmaktadır.

Yayın Yüksek Kurulu: 21 Temmuz 1997 yılında kurulan Yayın Yüksek Kurulu 1998 yılında aktif olarak faaliyete geçmiştir. Kurulun Yayın İlkeleri (Yayın Yüksek Kurulu: 2016);

- Anayasanın özüne bütünü ile bağlı kalmak ve Anayasanın Genel ilkeler kısmında yer alan ilkelere, demokratik kurallara, kişi haklarına ve toplumsal değer ve çıkarlara bağlı kalmak
- İnsan haklarına dayanan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinin toplumda yerleşmesine ve gelişmesine yardımcı olmak
- Genel ahlak ve toplum huzurunu korumak
- Ulusal güvenliğin gereklerine uymak

- Anlatım özgürlüğüne, iletişim ve yayında çoğulculuk esasına uymak
- İnsanları ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dini inançları dolayısıyla hiçbir şekilde kınamamak
- Toplumu şiddet, terör ve etnik ayrımcılığa sevk eden ve toplumda nefret duyguları oluşturacak yayınlara imkân vermemek
- Toplumsal eğitimin genel amaçlarına, temel ilkelerine ve milli kültürün geliştirilmesi ilkesine uymak
- Yayınlarda adalet ve tarafsızlığa, yasalara saygılı olmak
- Kişi veya kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, zarara uğratici aşağılayıcı veya iftira niteliği taşıyan yayın yasaklarına uymak
- Özel amaç ve çıkarlara hizmet edici ve haksız rekabete yol açıcı yayın yapmamak
- Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında yansızlık, doğruluk ve çabukluk ilkelerine bağlı kalmak
- Haber ve yorumları ayrı olarak yayınlamak
- Çocukların ve gençlerin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve ahlaki gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek yayın yapmamak
- Aksi, yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimseyi suçlu olarak ilan etmemek
- Kişi ya da kuruluşların cevap ve tekzip haklarına saygılı olmak
- Haberlere, spor programlarına ve reklamlara ayrılmış zamanlar hariç olmak üzere yayıncıların, yayın zamanlarının en az yüzde yirmi beşinin (%25) yerli yapımlara ayrılmasını sağlamak, bu oranı, seyircilerin taleplerini göz önüne alarak ve yayıncının haber verme, eğitim, kültür ve eğlendirme sorumluluklarını dikkate alarak yayın türleri ve süreleri ile asgari niteliklerini de öngörmek suretiyle, aşamalı bir biçimde gerçekleştirmek
- Demokratik kurallar çerçevesinde, kamunun siyaset, eğitim ve kültürel alanlardaki beklentilerine cevap verecek şekilde, demokratik gruplar ve siyasal partiler arasında fırsat eşitliğini sağlamak

- Radyo ve Televizyon yayınlarının Türkçe yapılması esastır. Ancak diğer devletlerin içişlerine karışmama, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin onlarla olan ilişkilerini zedelememe ve diğer ülkeleri ve halkları küçük düşürmeme ilkelerine uygun olarak her dilden yayın yapabilmek
- Türkçe yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarınca Türkçeyi aşırılığa kaçmadan, özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanmak, çağdaş eğitim ve bilim dili halinde gelişmesini ve zenginleşmesini sağlamak
- Telif hakkı sahiplerinin haklarını tanımak ve ihlal etmemek
- Sinemalarda ilk kez gösterilecek olan ve sinema eserleri üzerinde hak sahibi olan, gerçek veya tüzel kişilerce, ilk kez vizyona girişinden en az bir ay önce yazılı olarak liste halinde Kurula bildirilen sinema eserlerini altı ay geçmeden televizyonlarda yayınlamamak ve yayınlama süresindeki yayınlarda da telif hakkı mevzuatına uygun hareket etmek
- Bu Yasa ve tüzüklerinde reklamlarla ilgili belirlenmiş tüm kurallara uymak
- Yayınlarda, kişilerin özel hayatına yönelik mahremiyete saygılı olmak

Medya Etik Kurulu: Nisan 2013’de Medya Etik Kurulu Deklarasyonu yayınlanması ile faaliyete geçmiştir. Medya Etik Kurulu’nun yasal bir zemini olmayıp, para cezası veremeyen, yalnızca etik dışı yayınları ifşa eden bir kurumdur. Medya Etik Kurulu’nun yayınladığı ilkeler (Gazetecilik Meslek İlkeleri: web sayfası);

- Gazetecinin temel görevi, gerçekleri nesnel bir biçimde, çarpıtmadan, sansürlemeden aktarmaktır.
- Gazeteci, demokratik değerlere ve insan haklarına aykırı yayın yapmamalıdır.
- Haber, yorum ve görüşler okur ve izleyicinin yayının niteliğini anlayabilmesini sağlayacak biçimde, açıkça birbirinden ayrılmalıdır.

- Basın yayın organları masumiyet karinesine saygılı olmalı, suçluluğu yargı kararıyla sabit olmadıkça herhangi bir kişiyi suçlu ilan edecek yayın yapmaktan kaçınmalıdır. Yargı süreci devam eden davalarda iddialar ve savunmalar adil ve dengeli biçimde aktarılmalıdır.
- Zanlıların, sanıkların ve mahkûmların yakınları, işlenen fiille açıkça ilgili bulunmadıkça ve olayın doğru anlaşılması için gerekli olmadıkça teşhir edilmemelidir.
- Çocuklarla ilgili suçlarda, zanlı, sanık, mahkûm, tanık, mağdur ya da maktul statüsünde olan 18 yaşından küçüklerin açık isimleri ve fotoğrafları yayımlanmamalı, bu çocuklarla, ebeveynlerinin veya hukuken çocuktan sorumlu olan diğer kişilerin izni olmadıkça röportaj yapılmamalıdır.
- Cinsel dokunulmazlığa, kadın ve çocuk istismarına ilişkin suçlarda, mağdurun açık ismi ve fotoğrafları yayımlanmamalı; kimliğini ortaya çıkaracak yayınlardan kaçınılmalıdır.
- Yayımlanan haber, görüş ve yorumlarda, bir insanın davranışının veya işlediği suçun, haber konusu olayla doğrudan ilgili olmadıkça, onun ırkından, milliyetinden, dinî veya mezhepsel inancından, cinsiyetinden, cinsel kimliğinden, cinsel yöneliminden, yaşından, engelinden veya başka bir özelliğinden kaynaklandığını ima eden vurgular yapılmamalıdır.
- Tıp alanında, doğruluğu bilimsel düzeyde kanıtlanmamış yöntem ve ilaçların kullanılmasını teşvik etmeye yönelik yayın yapılmamalıdır.
- Hastanelerde araştırmalar yapan, bilgi ve görüntü almaya çalışan gazeteci, kimliğini belirtmeli ve girilmesi yasak bölümlere ancak yetkililerin izniyle girmelidir. Yetkili kişinin ve hastanın (onun izin veremeyecek durumda olması durumunda yakınının) izni olmaksızın, hastane ve benzeri kurumlarda hiçbir yolla ses ve görüntü alınmamalıdır.
- Tekzip ve cevap hakkına saygı gösterilmelidir.

- Üstün kamu yararı olmadıkça, sahibinin izni dışında belge, fotoğraf, ses veya görüntü alınmamalıdır.
- İntihar olayları hakkında, haber çerçevesini aşan ve okuyucu veya izleyiciyi etki altında bırakacak, özendirici nitelikte ve genişlikte yayın yapılmamalıdır. Olayın ayrıntılarından ve uygulanan yöntemin tarifinden kaçınılmalı, olayı gösteren fotoğraf, resim veya film yayımlanmamalıdır.
- Gazeteci, kendi çabasıyla elde etmedikçe, bir haber kaynağının verdiği bilgi ve belgenin yayımlanacağı tarih konusundaki tercihinine uymalıdır.
- Şiddeti haklı gösteren, özendiren ve kışkırtan, nefret ve düşmanlığı körükleyen nitelikte yayın yapılmamalıdır.
- Irka, milliyete, etnik kökene, cinsel kimliğe, cinsel yönelime, dile, dine ve mezhebe yönelik ayrımcılığı teşvik edecek yayın yapılmamalıdır.
- Gazeteci, haber ajanslarından veya başka medya kuruluşlarından alarak doğrudan kullandığı veya geliştirdiği haberlerde kaynak belirtmelidir.
- Gazeteci, mesleki saygınlığa gölge düşürecek türden etkinliklerden ve görevlerden uzak durmalıdır.
- Habere konu edilen veya edilmesi düşünülen kişi ve kurumlardan, hediye, maddi çıkar veya ayrıcalık kabul edilmemelidir.
- Gazeteci, elde ettiği bilgileri doğrulatmak için çaba göstermelidir.
- Gazeteci, kişi ve kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde aşağılayan, hakaret içeren ifadeler kullanmamalıdır.
- Özel yaşamın gizliliği esastır. Üstün bir kamu yararı olmadıkça veya kişinin rızası alınmadıkça özel yaşamın gizliliğini ihlâl eden habercilik yapılmamalıdır.
- Gazeteci, gizlilik sözü verdiği haber kaynağını açıklamamalıdır. Kaynağın kamuoyunu açıkça yanılttığı durumlarda gizlilik ortadan kalkar.
- Gazeteci, haberde yapılan yanlış en kısa sürede düzeltmekle yükümlüdür.

- Haberde, konuşmalardan ve demeçlerden yapılan alıntılarda bağlam saptırılmamalıdır.
- Üstün kamu yararı olmadıkça, gizli kamera, izinsiz ses kaydı, kimlik gizleme ve benzeri yöntemlerle haber araştırmaktan kaçınılmalıdır.
- Kaza ve cinayet haberlerinde kan ve şiddet unsurları içeren fotoğraf ve görüntüler yayımlanmamalıdır.
- Haber formatına bürünmüş reklamlarda, bu yayınların reklam olduğu açıkça belirtilmelidir.
- Gazeteci, bir haberin yayımlanması veya yayımlanmaması karşılığında maddi veya manevi çıkar peşinde koşmamalıdır.
- Gazeteci kimliğini taşıyan herkes, gazeteciliğin evrensel ilkelerine uymaya özen gösterir

Basın Emekçileri Sendikası (Basın-Sen): 1972 yılında kurulan Basın Emekçileri Sendikası Başkanlığı'nı Ali Kışmır yürütmektedir. Sendikanın faaliyet amacı şu şekildedir:

Gazeteci sayılanların, gazete ve dergiler, haber ve fotoğraf ajansları, radyo –televizyon kurumları ve devlette basın-yayın organlarına enformasyon hizmeti veren daire ve birimlerde yürütülen asıl işler ile asıl işi yukardakilere bağlı olarak yürütülen asıl işe yardımcı işler ile işin niteliği ve yürütümü bakımından işyerinde bağlı ulunnan yerlerle, dinlenme ve mesleki eğitim yerleri de asıl işe yardımcı olup, buralarda da faaliyet gösterir.

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurulu: 6-2012 sayılı Elektronik Haberleşme Yasası'yla kurulmuş olup işlevlerinde bağımsızdır. Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurulu'nun Misyonu (Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurulu, web sayfası)

Tarafların hak ve menfaatlerinin korunduğu etkin ve sürdürülebilir bir rekabet zemini oluşturarak her yerden ulaşılabilen kaliteli hizmetler sağlamak ve ulusal ve uluslararası yatırımcıları teşvik ederek bilgi toplumu oluşturmaktır. Vizyonu ise; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Bilgi ve Haberleşme Sektörünü rekabetçi, yenilikçi

ve uluslararası kalite standartlarında düzenleyerek bilişim ekonomisini oluşturmaktır.

3. BÖLÜM

ALAN ARAŞTIRMASI

3.1. Amaç, Kapsam ve Yöntem

Bu araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs'taki yazılı basında yer alan soruşturma konulu metinlerin, etik ilkelere ve insan haklarına uygunluğunun, seçilen örneklem kapsamında araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla öncelikle söz konusu gazetelerden seçilen metinler kapsamında, ifade biçimleri, hangi gazetelerin soruşturma konulu metinlere daha çok yer verdiği, en çok hangi suç haberinin işlendiği, kaçınıcı sayfalarda suç ile ilgili metinlerin yer aldığı ve fotoğrafların veriliş özellikleri SPSS yöntemi ile başlıklandırılarak incelenmiştir. Bununla birlikte metinlerdeki ifadelerin basın özgürlüğünü sınırlayan konulardan olan insan haklarını gözeterek yazılıp yazılmadıkları araştırılmıştır. Ayrıca, insan haklarını dikkate alarak yazılan haber metinlerinin basının objektifliği konusundaki önemi vurgulanmış; insan haklarının yazılı basında gözetilmemesi durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırma hem nitel hem de nicel bir araştırma olup, doküman incelenmesine göre tasarlanmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım, 1999: 10). Nicel araştırma yöntemleri ise, ulaşılan genel bulguların ötesinde daha açıklayıcı, detaylı ve derinlemesine bilgilere ulaşmak ve bu bilgileri bizzat uygulayıcıların hizmetine sunmak amaçlanmıştır (Yıldırım, 1999: 9). Dokümanlar tasarlanırken, Ekim 2016 ayında Kuzey Kıbrıs'ta yayın yapan tüm gazeteler (toplam 16) ele alınmıştır.

Araştırmada Kuzey Kıbrıs'ta aktif yayın yapan toplam 16 gazete 01 Ekim 2016 – 31 Ekim 2016 tarihleri arasındaki süreçte ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu çalışma Mart 2017, Haziran 2017 ayları boyunca dört ay sürmüştür. Tüm veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) İstatistik Programı'na kaydedilmiştir. Aşağıda Örneklemi verilen tüm gazeteler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis'i arşivinden bilgisayar ortamında okunmuş ve ilgili gazete nüshalarının tek tek çıktısı alınmıştır. Cumhuriyet Meclisi'nin bilgisayar ortamında bulunmayan eksik gazete nüshaları ise, Kuzey Kıbrıs Milli Kütüphanesi'nden tek tek sayfalar halinde okunarak, fotoğraf haline getirip çıktısı alınmıştır. Eldeki tüm gazete nüshaları, sayfalar haline getirilip sırasıyla madde numaraları verilerek dosyalanmıştır.

Özellikle Ekim ayının seçilmesinin sebebi ise, adadaki suç oranlarının arttığı, nüfusun genel olarak adada bulunduğu, öğrencilerin üniversitelere başladığı dönem olması ve Ercan Havalimanı'nda giriş çıkışların yoğun olması sebebi ile Ekim ayı seçilmiştir. Dokümanlar içerik analizine göre incelenmiştir. İçerik analizi ele alınırken, farklı analiz birimleri temel alınmıştır. Bunlar;

- Sanık/Zanlı Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı Nedir?
- Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Toplam Haber Dağılımı Nedir?
- Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Fotoğraflarının Temsili Nedir?
- Sanık/Zanlı Haberlerinin İsimlerinin Temsili Nedir?
- Sanık/Zanlı Haberlerine En Fazla Hangi Sayfalarda Rastlanmaktadır?
- Sanık/Zanlı Haberleri Hangi Gazetelerde, Kaçınca Sayfalarda Bulunmaktadır?
- Sanık/Zanlı Haberleri Hangi Gazetelerde, Ne Şekilde Fotoğraf Kullanmaktadır?
- Sanık/Zanlı Haberleri Hangi Gazetelerde, Hangi Konulardaki Suçları Öne Çıkarmaktadır?

3.2. Örneklem

Kuzey Kıbrıs'ta Ekim 2016 ayında aktif yayın yapan tüm gazeteler incelenmiştir. Buna göre toplam 16 gazete incelenmiş olup isimlerini şu

şekilde sayabiliriz: Kıbrıs Gazetesi, Diyalog Gazetesi, Havadis Gazetesi, Yenibakış Gazetesi, Star Kıbrıs Gazetesi, Haberal Kıbrıslı Gazetesi, Afrika Gazetesi, Vatan Gazetesi, Halkın Sesi Gazetesi, Detay Gazetesi, Yenidüzen Gazetesi, Güneş Gazetesi, Volkan Gazetesi, Kıbrıs Postası Gazetesi, Demokrat Bakış Gazetesi ve Ortam Gazetesi incelenmiştir.

Gazete sahiplerine baktığımız zaman ise; Kıbrıs Gazetesi - Asil Nadir, Diyalog Gazetesi - Besim Tibuk (Merit Otelleri Sahibi), Havadis Gazetesi - tezin yazıldığı dönemde Hüseyin Ekmekçi ve Başaran Düzgün, Yenibakış Gazetesi - GİFA Holding Sahibi Yusuf Kısa, Star Kıbrıs Gazetesi - Ali Özmen Safa, Haberal Kıbrıslı Gazetesi - Kartal Harman, Afrika Gazetesi –Şener Levent (yazılı kaynaklar açısından), ancak şu sıralar adına açılan davalardan dolayı Ali Osman Tabak sahibi olarak görünüyor, Vatan Gazetesi - Erten Kasımoğlu, Halkın Sesi Gazetesi - Mehmet Küçük, Detay Gazetesi - Erkut Yılmabaşar, Yenidüzen Gazetesi - Cumhuriyetçi Türk Partisi, Güneş Gazetesi - Ulusal Birlik Partisi, Volkan Gazetesi - Aydın Akkurt, Kıbrıs Postası Gazetesi - Polat Alper, Demokrat Bakış Gazetesi - Demokrat Parti, Ortam Gazetesi - Toplumcu Demokrasi Partisi'dir.

Kıbrıs Gazetesi yaklaşık 48 sayfadan, Diyalog Gazetesi yaklaşık 48 sayfadan, Havadis Gazetesi yaklaşık 40 sayfadan, Yenibakış Gazetesi yaklaşık 48 sayfadan, Star Kıbrıs Gazetesi yaklaşık 24 sayfadan, Haberal Kıbrıslı Gazetesi yaklaşık 20 sayfadan, Afrika Gazetesi yaklaşık 20 sayfadan, Vatan Gazetesi yaklaşık 24 sayfadan, Halkın Sesi Gazetesi yaklaşık 32 sayfadan, Detay Gazetesi yaklaşık 20 sayfadan, Yenidüzen Gazetesi yaklaşık 48 sayfadan, Güneş Gazetesi yaklaşık 24 sayfadan, Volkan Gazetesi yaklaşık 16 sayfadan, Kıbrıs Postası Gazetesi yaklaşık 32 sayfadan, Demokrat Bakış Gazetesi yaklaşık 24 sayfadan ve Ortam Gazetesi yaklaşık 16 sayfadan oluşmaktadır.

Kıbrıs Gazetesi 11 Temmuz 1989'dan bu yana, Diyalog Gazetesi 4 Aralık 2013'den bu yana, Havadis Gazetesi 14 Şubat 2009'dan bu yana, Yenibakış Gazetesi 22 Aralık 2014'den bu yana, Star Kıbrıs Gazetesi 12 Nisan 2007'den bu yana, Haberal Kıbrıslı Gazetesi 5 Mart 2012'den bu yana, Afrika

Gazetesi 15 Aralık 2001'den (isim değişikliği olmuştur, İlk yayın ismi Avrupa Gazetesi idi (17 Eylül 1997'den-15 Aralık 2001'e kadar) bu yana, Vatan Gazetesi 4 Mayıs 1991'den bu yana, Halkın Sesi Gazetesi 14 Mart 1942'den bu yana, Detay Gazetesi 17 Mart 2014'den bu yana, Yenidüzen Gazetesi 12 Aralık 1975'den bu yana, Güneş Gazetesi 20 Temmuz 2004'den bu yana, Volkan Gazetesi 12 Aralık 2001'den (2015'te 4 aylık ara verildi) bu yana, Kıbrıs Postası Gazetesi 15 Kasım 2013'den bu yana, Demokrat Bakış Gazetesi 1 Mayıs 2007'den bu yana ve Ortam Gazetesi 24 Aralık 1981'den bu yana günümüze kadar aktif olarak yayınlarına devam etmektedirler. Tüm bu bilgiler telefonla gazetelere tek tek ulaşarak alınmıştır.

Güneş Gazetesi (Ulusal Birlik Partisi'ne yönelik yayınlar), Demokrat Bakış Gazetesi (Demokrat Parti'sine yönelik yayınlar), Yenidüzen Gazetesi (Cumhuriyetçi Türk Partisi'ne yönelik yayınlar) ve Ortam Gazetesi (Toplumcu Kurtuluş Partisi'ne yönelik yayınlar) siyasi parti gazeteleridir. Bunlar dışında kalan diğer gazeteler bağımsız olup, özel kişilere ait olan gazetelerdir.

Kıbrıs Gazetesi, Kıbrıs Türk basınında modernleşme anlamında bir dönüm noktası olup, 15 bine kadar yükselen tirajı ile ülkedeki okur sayısını artırmıştır (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 237). Havadis Gazetesi'nin sloganı "gazetecilerin gazetesi"dir. Star Kıbrıs Gazetesi'nin yayınlanma amacının "tüm siyasi partilere eşit mesafede durmak, güçlünün yanında değil haklının yanında olmak"tır (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 250). Afrika Gazetesi yayınlanma amacı "şimdiye kadar söylenmemiş olanları duymak, yazılmamış olanları okumak isteyenlerin gazetesidir" (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 240). Vatan Gazetesi ilkelerinden biri "doğru ve halkı yanıltmayan bizim için kutsaldır" diye belirtmiştir (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 244). Halkın Sesi Gazetesi'nin Kurucusu Dr. Fazıl Küçük'tür. Ve günümüzde yayınlanmaya devam eden gazeteler içinde en eskisidir. Dr. Küçük, köşe yazısında belirttiği yayınlanma amacının "gazetenin özellikle tarafsız kalmaya özen göstereceğini, dedikoduya karışmayacağını ve tartışmalara yol açacak yazılardan uzak duracağı" belirtilmiştir (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 225). Volkan Gazetesi yayınlanma amacının "Kıbrıs Türkü'nün direnişinin sesi olacak" diye belirtilmiştir (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2012: 246).

Tüm veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) İstatistik Programı'na kaydedilmiştir. Tüm veriler SPSS İstatistik Programı'na girilirken başlıklandırılmış, toplam sayılar verilmiş ve tablolaştırılmış olarak sunulmaktadır. Araştırmada Crosstabs Analizi Tekniği kullanılmıştır. Gazetelerde yer alan toplam 1655 suç haberi her gazete tek tek incelendiği için, aynı haberler tüm gazetelerde de çıktığından bu rakam yüksek görülmektedir. Fakat araştırma tüm gazeteleri karşılaştırmak için yapıldığından bir ayda 1655 suç işlendiği düşünülmemelidir. Seçilen gazetelerin tümü bir aylık süreci kapsamaktadır. Ayrıca türlerine göre suç haberleri dağılımında 1655 toplam sonuç çıkmıştır. Fakat bir haberde birden fazla suç içerdiği bazı durumlarda olduğundan bu sayı toplam 1700 olarak tespit edilmiştir. 1655 haber sayılarından elde edilen haber türleri içerisinde yer alan zanlının Polis tarafından gözaltına alınması ile Mahkemeye çıkış süreçleri ayrılmıştır. Aynı kişilerin polis tarafından gözaltına alınıp mahkemeye çıkış süreci aynı haber sayılacağından böyle bir uygulamaya gidilmiştir.

Gazetelerin suç haberlerine hangi sayfalarda yer aldığı ile ilgili istatistik, gazetelerin ön sayfasında ve arka sayfalarında aynı haberin yer almasından dolayı haber sayıları fazla çıkmıştır. Arka sayfalarda yer alan haber bazı zamanlarda iki hatta üç sayfaya bile çıktığından haber sayıları fazla çıkmıştır. Seçilen gazetelerin tümünün sayfalarının tek tek incelendiği varsayılmıştır. Üç günlük tarama sürecinin ardından verilerin SPSS programına üç aylık süreç içerisinde girilmesi ile tüm gazetelerin temsil edildiği varsayılmıştır.

3.3. Analizler

3.3.1. Sanık/Zanlı Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

HABER KONUSU	N	D %	HABER KONUSU	N	D %
Uyuşturucu Haberi	321	18,9	Tecavüz/ Tecavüze Teşebbüs haberi	11	,6
Hırsızlık Haberi	246	14,5	Adam Öldürme / Trafik Kazasında Adam Öldürme Haberi	11	,6
Uyuşturucu Haberi Mahkeme Devamı	154	9,1	Eski Eser Tasarrufu Haberi	11	,6
Adam Yaralama / Darp Haberi	125	7,4	Ozel Hayatın Gizliliği Haberi Mahkeme Devamı	10	,6
Hırsızlık Haberi Mahkeme Devamı	111	6,5	Kundaklama Mahkeme Devam Haberi	8	,5
Geçmiş Aylarda Gerçekleşen Suçların Mahkeme Sonucu Haberi	90	5,3	Askeri Bölge Sınır İhlali Haberi	8	,5
Yasadışı Kürtaj Davası Haberi	56	3,3	Cinsel Taciz Haberi	8	,5
Sahtekarlıkla Pasaport/Para Temini/ Şasi Değişikliği Haberi	45	2,6	Tutuklu Firar Haberi Mahkeme Devamı	8	,5
Kasti Hasar Haberi	43	2,5	Elektrik Akımı Hırsızlığı Haberi	7	,4
Kumarhane Girişi Yasak Haberi	41	2,4	Bomba Haberi	7	,4
Gümrüksüz Mal (Telefon/Sigara/İçki) Bulundurma Haberi	36	2,1	Sahte Doktor Haberi	7	,4
Tecavüz Haberi Mahkeme Devamı	34	2,0	İntihar, Devam Haberi	7	,4
Polisi Darp Haberi	28	1,6	Sahtekarlıkla Para Temini Haberi Mahkeme Devamı	7	,4
Adam Yaralama / Darp Haberi Mahkeme Devamı	25	1,5	Kundaklama Haberi	6	,4
Kanunsuz Ateş Açma Haberi Mahkeme Devamı	22	1,3	Kaçak Et haberi	6	,4
Askeri Bölge Sınır İhlali Haberi Mahkeme Devamı	22	1,3	Odun Hırsız Haberi	5	,3
Ercanda Fazla Para Bulundurma Haberi	18	1,1	Askeri Bölge Fotoğraf İhlali Haberi	4	,2

Kanunsuz Ateş Açma Haberi	17	1,0	Sahte Doktor Haberi Mahkeme Devamı	4	,2
Tutuklu Fırar Haberi	17	1,0	Kanunsuz Silah / Mermi Bulundurma Haberi Mahkeme Devamı	3	,2
Cinsel Taciz Haberi Mahkeme Devamı	17	1,0	Kaçak Et Haberi Mahkeme Devamı	3	,2
Kanunsuz Silah / Mermi Bulundurma	17	1,0	Yasak Av Haberi	2	,1
Polisi Darp Haberi Mahkeme Devamı	16	,9	Gümrüksüz Mal Bulundurma Haberi Mahkeme Devamı	2	,1
16 Yaşından Küçük Kız Çocuğuna Cinsi Münasebette Bulunma	15	,9	İzinsiz Ateş Yakma Haberi	1	,1
Adam/Kadın Kaçırma Haberi	13	,8	Sahte Para Haberi	1	,1
Ozel Hayatın Gizliliği İhlali Haberi	11	,6	Mülteci Haberi	1	,1
İntihar Haberi	11	,6	TOPLAM	1700	

Tablo 1: Sanık/Zanlı Haberlerinin Konuları

En fazla suç haberi uyuşturucu, ardından hırsızlık olduğu görülmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Mahkeme Genel Sekreterliği Faaliyet Raporu'na göre (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Mahkemeleri Faaliyet Raporu: 2009), 2016 yılında işlenen 626 suçtan 260'sı uyuşturucu olduğu görüldüğü zaman, elde edilen bulgular şaşırtıcı değildir. Mahkeme Raporuna göre toplam 626 suçtan 90'ı hırsızlık olan sonuca bakıldığında elde edilen bulgu tutarlı gözükmemektedir. Kuzey Kıbrıs'ta aktif yayın yapan gazetelerdeki ilgili haberlerin alıntılarına şu şekilde örnek verilebilir;

Uyuşturucu Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 2 Ekim 2016, sayfa 3 "Uyuşturucuyu piyasaya sürdü" başlık altında şu cümle kullanıldı; " Evinde uyuşturucu madde bulunarak tutuklanan zanlının daha önce 240 gram uyuşturucu maddeyi satıp para kazandığı öğrenildi."

Hırsızlık Haberi Örneği: Yenidüzen Gazetesi 10 Ekim 2016, sayfa 4 "Yerde bulunduğu alyansı sirkat etti, sattı" başlık altında şu cümle kullanıldı; "Lefkoşa'da Başbakanlık ışıkları olarak bilinen bölgede yerde bulunduğu altın

alyansı sirkat ederek, 150 TL karşılığında kuyumcuya sattığı iddia edilen U.Y. tutuklandı.”

Uyuşturucu Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Demokrat Bakış Gazetesi 06 Ekim 2016, sayfa 2 “Uyuşturucu soruşturmasında bir kişi daha tutuklandı” başlık altında şu cümle kullanıldı; “Polis iki kişinin tutuklu bulunduğu uyuşturucu soruşturmasında bir kişiyi daha tutukladı.”

Adam Yaralama/ Darp Haberi Örneği: Detay Gazetesi 1 Ekim 2016, sayfa 1 ve 3 “Dipkarpaz’da Voyvodalık” manşet altında şu cümle kullanıldı; “Dipkarpaz Belediye Başkanı Suphi Coşkun’u, maaşından 3 günlük kesinti yaptığı gerekçesiyle boğazından hafif şekilde bıçakla yaralayıp ölümle tehdit eden belediye çalışanı Kenan Sönmez tutuklandı.”

Tecavüz Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Yenibakış Gazetesi 4 Ekim 2016, sayfa 1 ve 4 “Dosyası kabarık” manşet altında şu cümle kullanıldı; “5 yaşındaki kız çocuğuna askeri bölge içerisinde tecavüz eden sanık İbrahim Elisopalı dün tutukluluk süresinin dolması üzerine mahkeme huzuruna çıkarıldı.”

Adam Öldürme / Trafik Kazasında Adam Öldürme Haberi Örneği: Volkan Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 13 “Ölümlü kaza zanlısı teminata bağlandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da Şht. Mustafa Ruso Caddesinde TJB 485 plakalı Taxi aracı ile yolu karşıya geçmeye çalışan yayaya çarparak ölmesine sebep olan zanlı Rifat Gözübüyük teminata bağlanmak üzere dün mahkeme huzuruna çıkarıldı.”

Tecavüz / Tecavüze Teşebbüs Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 22 Ekim 2016, sayfa 4 “Bir tecavüze teşebbüs iddiası” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Haspolat’ta Eylül ayı içinde meydana gelen “cinsel tecavüze teşebbüs” suçu işlediği iddia edilen İ.K., yapılan şikâyet üzerine önceki gün tutuklanarak mahkeme huzuruna çıkarıldı.

Eski Eser Tasarrufu Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 7 Ekim 2016, sayfa 15 “Derince’de kanunsuz eski eser tasarrufu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Derince’de, M.B.’ye (75) ait ikametgâhta polis tarafından yapılan aramada, eski eser olan iki adet madeni sikke, 1 adet minyatür madeni mühür, 1 adet madeni kırk noksan yüzük ve 1 adet motifli madeni yüzük bulunarak emare olarak alındı.

Özel Hayatın Gizliliği Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Haberal Kıbrıslı Gazetesi 14 Ekim 2016, sayfa 3 “Hemşire mahkemeye çıkarıldı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi’nde Dr. Çağın Zaim’in gizlice “görüntü” ve “ses kaydını” aldığı belirtilen zanlı hemşire Dilek Doyguner tutuklanarak dün Lefkoşa’da mahkeme huzuruna çıkarıldı.

Kundaklama Mahkeme Devam Haberi Örneği: Haberal Kıbrıslı Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 3 “Kundaklama zanlıları Ağır Ceza’ya havale” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da 19 Şubat tarihinde üç farklı işyerinin eş zamanlı olarak kundaklamayla ilgili olarak tutuklu bulunan sanıklar Evren Baysal, Eren Baysal, Ozan Ögeyik ve Adem Bağlars, ilk tahkikat duruşmalarının tamamlanması üzerine Ağır Ceza Mahkemesi’ne havale edildiler.”

Askeri Bölge Sınır İhlali Haberi Örneği: Havadis Gazetesi 23 Ekim 2016, sayfa 5 “Sınır ihlalinde 5 tutuklu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Güvercinlik bölgesinde 17 aylık bebeği ile birlikte askeri yasak bölgeyi ihlal eden Rus uyruklu 1 kadın ile sınırın kuzeyinde genç kadına yardımcı olduğu tespit edilen 4 Rum tutuklandı.”

Cinsel Taciz Haberi Örneği: Halkın Sesi Gazetesi 23 Ekim 2016, sayfa 5 “Otobüste taciz” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Kadir Akkılıç adlı kişi, Lefkoşa Girne seferini yapan bir otobüste yolcu olarak bulunan 16 yaşındaki erkeğe cinsel tacizde bulunduğu iddiası ile tutuklandı.”

Tutuklu Firar Haberi Mahkeme Devam Örneği: Vatan Gazetesi 19 Ekim 2016, sayfa 2 “Firariler bugün mahkemeye çıkarılacak” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Tutuklu bulundukları Lefkoşa Polis Müdürlüğü’ndeki hücrelerinden önceki gün sabah firar eden ancak akşam saatlerinde yakalanan İran uyruklu 4 zanlı, bugün mahkemeye çıkarılacak.”

Elektrik Akımı Hırsızlığı Haberi Örneği: Kıbrıs Postası Gazetesi 17 Ekim 2016, sayfa 3 “Elektrik akımı hırsızlığı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da önceki gece, A.D.’nin (E-41) kalmakta olduğu eve ana şebekeden kanunsuz olarak elektrik aktarıp çaldığı tespit edildi.”

Bomba Haberi Örneği: Havadis Gazetesi 21 Ekim 2016, sayfa 5 “Her kafadan bir ses çıktı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa Türk Belediyesi’nde dün öğleden sonra erkek tuvaletinde bulunan bez bebek binada paniğe neden oldu.”

Sahte Doktor Haberi Örneği: Yenidüzen Gazetesi 16 Ekim 2016, sayfa 1 ve 4 “Bir bu eksikti: Sahte Doktor!” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Girne’de 15 Mayıs Caddesi üzerindeki Siyah-Beyaz isimli apartmana baskın düzenleyen polis ekipleri, ‘kayıt dışı doktorluk’ yaptığı iddiasıyla Rus uyruklu P.S.’yi tutukladı.”

İntihar, Devam Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 19 Ekim 2016, sayfa 5 “Gizemli ölünün kimliği belli oldu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Geçtiğimiz gün Lefkoşa’da, İdadi Sokak üzerinde bulunan Mısırlıoğlu Apartmanı’nın damından atlayarak intihar eden şahsın, Lefkoşa’da sakin İsmail Furkan Ünver (E-17) olduğu tespit edildi.

Sahtekârlıkla Pasaport/Para Temini/ Şasi Değişikliği Örneği: Kıbrıs Gazetesi 12 Ekim 2016, sayfa 17 “Suçlamaları reddetti” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Mitsubishi Lancer Evo 4 marka aracın şase numarası ve kasasında değişiklik yaparak satan Mahmut Başarır, “”kanunsuz mal ithal ve tasarrufu” suçlarından ileride yargılanmak üzere kefaletle serbest kaldı.

Kundaklama Haberi Örneği: Kıbrıs Postası Gazetesi 03 Ekim 2016, sayfa 3 “Girne’de ardı ardına araç kundaklama” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Girne’de dün sabah Paul Jean Plaza’ya ait MMZP 037 plakalı aracın, Y.E. (E,42) tarafından, aracın altına koyduğu kâğıtları ateşlemek suretiyle yakıldığı ve kasti hasara uğratıldığı tespit edildi.

Kaçak Et Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 14 Ekim 2016, sayfa 3 “600 kilo kaçak et yakalandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “ Lefkoşa’da tasarrufunda 600 kilo kaçak et bulunan zanlı Ersan Keleşoğlu ve ona eti Kuzey’e geçirmesinde yardım ettiği iddia edilen Gümrük memuru Yoran tutuklanarak mahkemeye çıkarıldı.

Odun Hırsız Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 31 Ekim 2016, sayfa 4 “Ağaçları kesip çaldı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “ Kalecik’te A.B. (E,62), Fatma Can’a ait tarlaya izinsiz olarak girip, mülke tecavüz ettikten sonra, tarla içerisinde bulunan iki adet zeytin ağacını motorlu testere ile kesip, hasara uğrattıktan sonra kesmiş olduğu odunları aracına koyup taşımak suretiyle çaldı.

Askeri Bölge Fotoğraf İhlali Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 05 Ekim 2016, sayfa 1 ve 3 “Turist mi, ajan mı?” başlığı altında şu cümle kullanıldı;

“Gazimağusa’da çekilmesi yasak olan askeri bölge içinde kalan yerleri fotoğraflayan Rus uyruklu zanlı mahkemeye çıkarıldı.”

Sahte Doktor Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Diyalog Gazetesi 19 Ekim 2016, sayfa 11 “Teminatla serbest” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Girne’de yasadışı doktorluk yaptığı iddiasıyla tutuklanan Rus uyruklu Petr Sergeev hakkındaki soruşturma tamamlandı.”

Kanunsuz Silah/ Mermi Bulundurma Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Diyalog Gazetesi 21 Ekim 2016, sayfa 1 ve 4 “Şikâyeti var cümle yasaktan” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Bakkal poşetinin içine sigarasının yanı sıra mermi ve cinsel gücü artırıcı hap koyarak mahkemeye giden Abdülkadir Zeyin ‘yılın en cesur zanlısı’ oldu.”

Kaçak Et Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Halkın Sesi Gazetesi 14 Ekim 2016, sayfa 2 “Et kaçakçılığına gümrük memuru da karıştı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Güneyden Kuzey’e aracında 600 kilo kaçak et geçirirken yakalanan Ersan Keleşoğlu’na yardım ettiği gerekçesiyle gümrük memuru Cuma Yoran da tutuklandı.”

Yasak Av Haberi Örneği: Diyalog Gazetesi 15 Ekim 2016, sayfa 4 “Güvenlik zor zanaat” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Kanunsuz av meselesinde 2 polisi darp eden Hasan Karamanlı ve Ali Düzenli tutuklandı, Fırat Gazioğlu serbest kaldı.”

İzinsiz Ateş Yakma Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 02 Ekim 2016, sayfa 6 “İzinsiz ateş yakmak” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Gaziveren’de, Afrodit bölgesinde bulunan arazi içerisinde önceki gün yetkili makamdan izinsiz temizlik yapmak amacıyla kamış ve kuru otları ateşe verdiği gerekçesiyle isminin baş harfleri U.A.(E-50) olan kişi hakkında yasal işlem başlatıldı.”

Sahte Para Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 4 “Sahte Dolara 9 ay hapis” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da 19 Temmuz tarihinde sahte ABD dolarını tedavüle sürerken yakalanan ve tasarruflarında toplam 5100 Dolar bulunan sanıklar aleyhine ikame edilen davalardan Lefkoşa Ağır Ceza Mahkemesi tarafından oy çokluğu ile suçlu bulunup mahkûm edildiler.”

Gümrüksüz Mal Bulundurma Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Kıbrıs Gazetesi 29 Ekim 2016, sayfa 9 “Teminatı ödeyip serbest kaldılar” başlığı

altında şu cümle kullanıldı; “Bafra’da tırlarında gümrüğe beyan edilmemiş 250 karton sigara ele geçirilen Hasan Göde ve İsmail Fırtına teminata bağlandı.”

Mülteci Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 24 Ekim 2016, sayfa 7 “Mersin’den Kıbrıs’a gelmeye çalışan 101 Suriyeli mülteci yakalandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Mersin’in Aydıncık ilçesi açıklarında, yasa dışı yollardan Kıbrıs’a geçmeye çalışan Suriye uyruklu 20’si çocuk, 101 kişi yakalandı.

Hırsızlık Haberi Mahkeme Devamı Örneği: Kıbrıs Postası Gazetesi 20 Ekim 2016, sayfa 3 “İranlı Kuyumcu hırsızlığı zanlıları cezaevine gönderildi” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “İran uyruklu kuyumcu hırsızlığı zanlıları dün çıkarıldıkları mahkeme tarafından 3 ayı geçmemek kaydıyla Merkezi Cezaevi’ne gönderildi.

Geçmiş Aylarda Gerçekleşen Suçların Mahkeme Sonucu Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 25 Ekim 2016, sayfa 4 “14 yıl hapse çarptırıldı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşada geçtiğimiz Haziran ayında Kızılbaş Bölgesi’nde 5 yaşındaki kız çocuğuna askeri bölge içerisinde tecavüz eden İ.E. hakkındaki karar açıklandı.”

Yasadışı Kürtaj Davası Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 7 Ekim 2016, sayfa 5 “Söz savunmanın” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Kürtaj skandalı ile ilgili dava devam ederken ifadesini tamamlayan soruşturma memuru Polis Çavuşu Baz dünkü duruşmada savunma tarafından sorgulandı.”

Kasti Hasar Haberi Örneği: Detay Gazetesi 26 Ekim 2016, sayfa 2 “İlk yardım müdahalesi için gelen ambulansı tekmeledi, tutuklandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Karaoğlanoğlu’nda ambulansa kafa ve tekme atan 29 yaşındaki kişi tutuklandı.”

Kumarhane Girişi Yasak Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 27 Ekim 2016, sayfa 3 “Kumarda 7 kişi yakalandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Gazimağusa önceki gün Polis Müdürlüğü sorumluluk sahası içerisinde gerçekleşen huzur operasyonu kapsamında, bölgede faaliyet gösteren kumarhaneler kontrol edilmiş ve kumarhaneye girmeleri ve bulunmaları yasak olan toplam 7 kişi tespit edilerek haklarında yasal işleme gidildi.”

Gümrüksüz Mal (Telefon/Sigara/İçki) Bulundurma Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 7 “Yolcunun valizinde çok sayıda gümrüksüz mal bulundu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Gazimağusa Limanı’ndan

ülkeye giren bir kişinin valizinde gümrüğe beyan edilmemiş çok miktarda cep telefonu aksamı çıktı.”

Tecavüz Haberi Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 2 “Tecavüz davası yine ertelendi” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da 5 yaşındaki kız çocuğuna askeri bölge içerisinde tecavüz eden sanık İbrahim Elisopalı dün yeniden mahkemeye çıkarıldı.”

Polisi Darp Haberi Örneği: Güneş Gazetesi 18 Ekim 2016, sayfa 2 “Polisi darp ettiler” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Zümrütköy’de dün oynanan Binatlı- Yalova maçında sahaya patlayıcı madde niteliğindeki fişeği atan ve olaya müdahale eden polisi iterek darp eden 2 kişi tutuklandı.”

Adam Yaralama / Darp Haberi Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Kıbrıs Gazetesi 4 Ekim 2016, sayfa 7 “Bu kez cezaevine gitti” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Şiddet kullanma tehdidi, katle teşebbüs, uyuşturucu madde tasarrufu ve polisi darp ve görevinden men suçlarından teminata bağlanarak serbest kalan Hamit Manga, çıkan tartışmada kendisini ve bir kişiyi bıçakla yaraladığı gerekçesiyle gözaltına alındı.”

Kanunsuz Ateş Açma Haberi Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Star Kıbrıs Gazetesi 19 Ekim 2016, sayfa 3 “Ben yaptım” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Girne’de geçtiğimiz Cuma gecesi Tango To Budha isimli eğlence mekânına düzenlenen silahlı saldırı olayı ile ilgili soruşturma sürerken zanlı Kaya suçu üstlendi”

Askeri Bölge Sınır İhlali Haberi Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Diyalog Gazetesi 28 Ekim 2016, sayfa 1 ve 4 “Çocuk benim” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “17 aylık bebekle birlikte güneyden, kuzeye geçen Ukraynalı Svetlana 7 bin lira para cezasını ödedikten sonra ülkesine gitmek istediğini söyledi.”

Ercan’da Fazla Para Bulundurma Haberi Örneği: Kıbrıs Postası Gazetesi 18 Ekim 2016, sayfa 3 “3 kişiye yasal işlem” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Ercan Havalimanı’ndan çıkış yapmaya çalışırken üzerlerinde yasal limitlerin üzerinde para bulunan 3 kişi hakkında yasal işlem başlatıldı.”

Kanunsuz Ateş Açma Haberi Örneği: Yenidüzen Gazetesi 16 Ekim 2016, sayfa 1 ve 3 “Gece yarısı kurşunlama 3 el ateş” manşeti altında şu cümle kullanıldı; “Grand Pasha Casino’ya silahlı saldırı: Girne’de dün gece silahlar konuştu.”

Tutuklu Firar Haberi Örneği: Detay Gazetesi 1 Ekim 2016, sayfa 1 ve 2 “Hapishane’den kaçan 4; ranlı firari aranıyor!” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Dükkân Açma ve Hırsızlık meselesi ile ilgili olarak, Lefkoşa Polis Müdürlüğü hücrelerinde tutuklu bulunan İran uyruklu M.E.(E-37), M.R.(E-24), A.N.(E-28), S.R.(E,53), tutuklu bulundukları hücrelerin havalandırma kısmına açılan demir ızgaraları yerinden söküp, havalandırma boşluğundan firar ettiler.”

Cinsel Taciz Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Yenibakış Gazetesi 25 Ekim 2016, sayfa 2 “Taciz zanlısı teminata bağlandı” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa-Girne otobüslerinde yolcu olarak bulunan 16 yaşındaki erkek çocuğuna cinsel tacizde bulunduğu iddiası ile tutuklanan zanlı Kadir Akkılıç mahkemeye çıkarıldı.”

Kanunsuz Silah / Mermi Bulundurma Haberi Örneği: Volkan Gazetesi 24 Ekim 2016, sayfa 7 “Kanunsuz silah bulundu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Gönyeli’de önceki gün 19.30-20.45 saatleri arasında A.A.’nın (E-42) ikametgâhında polis tarafından yapılan aramada ithali yasaklanmış ve tescil edilmemiş silah bulundu.”

Polisi Darp Mahkeme Devamı Haberi Örneği: Yenidüzen Gazetesi 20 Ekim 2016, sayfa 3 “Darp edilen polisler konuşmakta zorluk yaşıyor” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Girne’de 14 Ekim akşamı Ramadan Cemil meydanında elektrik direğine tekme atan üç kişiyi uyardıkları için darp edilen Polis Çavuşu Cengiz Topel Bodur ve polis memuru Kemal Gürdal halen konuşma zorluğu yaşıyor.”

16 Yaşından Küçük Kız Çocuğuna Cinsi Münasebette Bulunma Haberi Örneği: Afrika Gazetesi 12 Ekim 2016, sayfa 4 “Aşkları mahkemelik oldu” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Mağusa’da 14 yaşındaki kızla cinsi münasebette bulunduğu gerekçesiyle tutuklanan 17 yaşındaki F.M. dün mahkemeye çıkarıldı.”

Adam/ Kadın Kaçırma Haberi Örneği: Demokrat Bakış Gazetesi 3 Ekim 2016, sayfa 4 “Gemikonağı’nda adam kaçırma” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Gemikonağı’nda önceki gün 2 kişi, aralarında sorun olan Abuzer Ekici’yi kaçırp, darp ettikten sonra bıçakla yaralamaktan tutuklandı.”

Özel Hayatın Gizliliği İhlali Haberi Örneği: Halkın Sesi Gazetesi 13 Ekim 2016, sayfa 4 “Hastanede skandal” başlığı altında şu cümle kullanıldı;

“Lefkoşa Devlet Hastanesi’nde bir hemşire, ameliyathanede cep telefonuyla bir doktorun sesini kaydetti.”

İntihar Haberi Örneği: Güneş Gazetesi 18 Ekim 2016, sayfa 2 “İntihar ettiği belirlendi” başlığı altında şu cümle kullanıldı; “Lefkoşa’da İdadi Sokak’ta cesedi bulunan kimliği belirsiz erkeğin intihar ettiği belirlendi.”

3.3.2. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Toplam Haber Dağılımı

GAZETE	N	D%
Kıbrıs	196	11,8
Diyalog	168	10,2
Havadis	167	10,1
Yenibakış	157	9,5
Star Kıbrıs	153	9,2
Haberal Kıbrıslı	133	8,0
Afrika	121	7,3
Vatan	121	7,3
Halkın Sesi	115	6,9
Detay	77	4,7
Yenidüzen	76	4,6
Güneş	65	3,9
Volkan	52	3,1
Kıbrıs Postası	39	2,4
Demokrat Bakış	9	,5
Ortam	6	,4
Toplam	1655	100,0

Tablo 2: Gazetelere Göre Haber Sayısı

K.K.T.C.’de gazetelerin tirajlarını gösterecek resmi bir kurum bulunmamasına rağmen, basın camiasının genel kanaatine göre adanın en çok okunan gazetesi olan Kıbrıs Gazetesi suç haberlerine önem vermektedir. Ardından Diyalog ve Havadis gazetesi gelmektedir. Güneş, Ortam ve Yenidüzen gazeteleri siyasi parti gazeteleridir. Dolayısıyla parti gazetelerinin suç ile ilgili haberlere genelde diğer gazetelerden daha az yer verildiği saptanmıştır.

3.3.3. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelere Göre Fotoğraflarının Temsili

FOTOĞRAF	N	D%
Zanlı ve Polisin Yüzleri Açık / Tanınır Halde	635	38,4
Fotoğraf Yok	619	37,4
Zanlı Yüzünü Sakladı / Polisin Yüzü Görülür Halde	168	10,2
Zanlı Yüzünü Sakladı / Tanınmaz	89	5,4
Zanlı Puslu, Polisin Yüzü Açık Şekilde	58	3,5
Zanlı ile İlgisiz Haber ile İlgili Fotoğraf	57	3,4
Zanlı ve Polisin Yüzü Puslu / Tanınmaz Halde	16	1,0
Yüzler Puslu olmasına Rağmen Zanlı Tanınır Halde	5	,3
Zanlının yüzü açık, Polis Puslu	5	,3
Zanlı Yüzünü Sakladı, Polis Puslu	3	,2
Toplam	1655	100,0

Tablo 3: Gazetelere Göre Fotoğrafların Temsili

Elde edilen sonuca göre zanlının fotoğraflarını yayınlamak ile fotoğrafın bulunmaması neredeyse eşit çıkmıştır. Fotoğraf olmamasının muhtemel sebebi Polis Teşkilatının basına servis ettiği fotoğrafı olmayan kısa haber bülteni olduğu içindir. Haberlere konu edilen fotoğraflar ile zanlının veya sanığın resminin tanınır halde yayınlaması ile kişinin henüz yargı aşamasında bile değilken veya yargı aşaması ile suçluluğu ispat edilmemişken, masumiyet karinesine göre basın kişiyi suçlu ilan etmektedir. Bu durumda zanlının veya sanığın fotoğraflarının puslu olması

gerekmektedir. Elde edilen sonuca göre 1655 haber içerisinde bunu uygulayan sadece 16 haber bulunmaktadır. Bulgulara göre 168 haber zanlıların yüzlerini kendi elleri veya kıyafetle kapatmaları sonucu yüzler tanınmamaktadır. Fakat buna rağmen polislerin yüzleri açık kalmaktadır. Polislerin yüzlerinin tanınması polisin görevini gizliliği açısından engel teşkil etmektedir. Polisin yüzünü puslu veren haber sayısı 16 olarak belirlenmiştir. Zanlının yüzünün açık bir şekilde tanınıp polisin yüzünü puslu veren haber sayısı 5 olarak tespit edilmiştir. Zanlının yüzünü kendi elleri veya kıyafetle kapatıp polisi de puslu gösteren haber sayısı 3 olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm fotoğrafların örnekleri Görsel 7’de verilmiştir.

Zanlı Yüzünü Sakladı / Polisin Yüzü Görülür Halde

Zanlı/Polis Yüzler Açık, Tanınır Halde

Zanlı Puslu / Polisin Yüzü Açık Halde

Zanlı İle İlgisiz Haber İle İlgili Fotoğraf

Zanlı /Polis Yüzler Puslu, Tanınmaz Halde

Yüzler Puslu Yinede Zanlı Tanınır Halde

Zanlı Yüzü Açık /Polis Puslu

Zanlı Yüzünü Sakladı / Polis Puslu

Görsel 7: Tüm Gazetelerdeki Fotoğraf Örnekleri

(10 Ekim 2016, Kıbrıs Gazetesi, 3. sayfa

04 Ekim 2016, Havadis Gazetesi, 4. sayfa

04 Ekim 2016, Havadis Gazetesi, 2. sayfa

06 Ekim 2016, Havadis Gazetesi, 5. sayfa

12 Ekim 2016, Kıbrıs Gazetesi, 4. sayfa

13 Ekim 2016, Kıbrıs Gazetesi, 2. sayfa

05 Ekim 2016, Yenibakış Gazetesi, 2. sayfa
16 Ekim 2016, Yenidüzen Gazetesi, 2. sayfa)

3.3.4. Haberlerde Yer alan Sanık/Zanlı İsimlerinin Temsili

İSİM	N	D%
İsimler Açık verildi	896	54,1
İsmin Sadece Baş Harfleri Verildi	663	40,1
İsim Verilmedi	50	3,0
Zanlının Kim Olduğu Bilinmiyor	44	2,7
İsim Açık, Soyisim Kısaltmalı verildi	2	,1
Toplam	1655	100,0

Tablo 4: Sanık/Zanlı Haberlerine Göre İsimlerin Temsili

Gazetelerdeki 1655 haber türüne göre gazetelerin zanlı veya sanıkların isimlerinin açık bir şekilde yazıldığı toplam 896 haber bulunmaktadır. İsimlerin kısaltılarak verilmesi ise toplam 663 haber tespit edilmiştir. Zanlı isimlerinin açık bir şekilde verilmesi masumiyet karinesine göre kişiyi suçlu durumuna getirmektedir. Gazetelerin verdiği haberlere göre çoğu bunu ihlal etmektedir. İsimlerinin kısaltmalarla birlikte verilmesi, halkın kişiyi deşifre edememesi açısından önemlidir. İsim verilmeden suç haberlerinin yazılması ise 50 olarak görülmektedir. İsim verilmeden de suç haberi yazılması kumarhanelere giriş yasağı olan haberin toplamıdır. Bu tür haberlere kişinin isimleri halka polis tarafından açıklanmamaktadır. Zanlının kim olduğu bilinmiyor haberleri ise kimliği belirlenemeyen intihar haberleri ve kundaklama haberleri olarak görülmektedir. İsminin açık verilip soy isminin kısaltmalı olarak verilmesi kişinin kimliğinin deşifre olmaması açısından uygun görülmektedir. Fakat buna uyan haber sayısı sadece 2 olarak karşımıza çıkmıştır.

3.3.5. Sanık/Zanlı Haberlerine En Fazla Rastlanan Sayfaların Tespiti

Sayfa Durumu	N	D%
3. sayfa	482	24,1
2. sayfa	431	21,6
1. sayfa	334	16,7
4. sayfa	223	11,2
5. sayfa	123	6,2
6. sayfa	121	6,1
7. sayfa	87	4,4
8. sayfa	41	2,1
10. sayfa	33	1,7
9. sayfa	31	1,6
11. sayfa	26	1,3
15. sayfa	20	1
13. sayfa	16	0,8
12. sayfa	11	0,6
14. sayfa	11	0,6
20. sayfa	4	0,2
16. sayfa	2	0,1
19. sayfa	2	0,1
17.	1	0,1

sayfa		
18. sayfa	1	0,1
Toplam	2000	

Tablo 5: Gazete Sayfalarına Göre Sanık/Zanlı Haberleri

Haber türlerine göre 1655 iken toplam 2000 bulunması, gazetelerin ön sayfasında ve arka sayfalarında aynı haberin yer almasından dolayıdır. Ayrıca arka sayfalarda yer alan haber bazı zamanlarda iki hatta üç sayfaya bile çıkmaktadır. Buna göre en fazla suç haberleri gazetelerin üçüncü sayfalarında yer almaktadır. Ardından ikinci ve birinci sayfalarda sırası ile suç haberleri bulunmaktadır. Elde edilen sonuca göre en fazla üçüncü, ikinci, birinci ve dördüncü sayfalarda suç haberlerine rastlanmaktadır.

3.3.6. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazeteler Bazında Sayfa Numaralarının Tespiti

SAYFA NUMARASI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yenidüzen	22	11	14	6	2	0	2	3	1	4
Kıbrıs Postası	3	0	35	0	0	0	0	0	0	1
Yenibakış	62	30	14	19	23	6	2	0	0	0
Afrika	11	0	5	38	0	9	32	2	0	0
Detay	6	30	41	0	0	0	0	0	0	0
Demokrat Bakış	0	4	3	2	0	0	0	0	0	0
Güneş	2	40	4	2	0	10	7	0	0	0
Star Kıbrıs	25	12	70	22	23	1	0	0	0	0
Haberal Kıbrıslı	24	12	97	0	0	0	0	0	0	0
Halkın Sesi	11	27	45	17	15	0	0	0	0	0
Vatan	37	81	3	0	0	0	0	0	0	0
Kıbrıs	30	14	14	24	14	17	11	14	14	18
Havadis	24	38	26	21	14	20	9	0	4	6
Diyalog	71	15	14	5	9	28	6	9	2	4
Ortam	0	0	2	3	0	1	0	0	0	0
Volkan	0	6	0	16	0	7	8	0	3	0
TOPLAM	328	430	482	223	123	121	87	41	31	39

SAYFA NUMARASI	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Yenidüzen	1	3	0	3	0	0	0	0	0	4	76
Kıbrıs Postası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
Yenibakış	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	157
Afrika	0	1	9	1	13	0	0	0	0	0	121
Detay	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	77
Demokrat Bakış	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Güneş	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Star Kıbrıs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	153
Haberal Kıbrıslı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	133
Halkın Sesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115
Vatan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	121
Kıbrıs	14	0	0	2	6	2	1	1	0	0	196
Havadis	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	167
Diyalog	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	168
Ortam	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Volkan	4	1	7	0	0	0	0	0	0	0	52
TOPLAM	26	11	16	11	20	2	1	1	2	5	1655

Tablo 6: Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinin Kaçınıcı Sayfada Olduğu

Yukarıdaki tabloya göre toplam rakamlara bakıldığı zaman en fazla suç haberleri 3. Sayfalarda yer almaktadır. Ardından sırayla 2. Sayfalarda ve ön sayfada yer alan suç haberleri, gazete editörleri tarafından okuyucunun dikkatini çekebileceği sayfalara yerleştirilmektedir. Gazetelere göre en fazla birinci sayfadan suç haberlerine yer veren gazete Diyalog Gazetesidir. Ardından Yenibakış Gazetesi gelmektedir. İkinci sayfada suç haberlerine en fazla yer veren gazete Vatan Gazetesi'dir. Vatan Gazetesi'nin ardından Yenibakış gazetesi suç haberlerine en fazla yer veren ikinci gazetedir. Üçüncü sayfadan suç haberlerine yer veren gazete Haberal Kıbrıslı Gazetesi gelmektedir. Ardından Star Kıbrıs gazetesi suç haberlerine üçüncü sayfadan yer veren ikinci gazetedir. Afrika Gazetesi suç haberlerine dördüncü sayfadan yer vermektedir. Onun ardından YeniBakış Gazetesi, Kıbrıs ve

Havadis Gazetesi suç haberlerine dördüncü sayfadan yer vermektedirler. Suç haberlerine beşinci sayfadan yer veren gazete Yenibakış gazetesidir. Ardından StarKıbrıs Gazetesi suç haberlerini beşinci sayfadan yer vermektedir.

3.3.7. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazeteler Bazında Nasıl Fotoğraflandırıldığına Tespiti

	Zanlı / polis yüzler açık, tanınır halde	Zanlı / polis yüzler puslu / tanınmaz halde	Fotoğra fyok	Zanlı ile ilgisiz, haber ile ilgili foto	Zanlı puslu, polisin yüzü açık şekilde	Yüzler puslu yinede zanlı tanınır halde	Zanlı yüzünü sakladı, polisin yüzü görülür halde	Zanlı yüzünü sakladı, tanınmaz	Zanlı yüzünü sakladı, polis puslu	Zanlı yüzü açık, polis puslu	Topla m
Kıbrıs Postası	1	1	34	2	1	0	0	0	0	0	39
Yenibak ış	101	1	2	7	3	1	17	23	1	1	157
Afrika	33	2	73	2	0	0	9	1	1	0	121
Detay	8	0	62	5	0	0	2	0	0	0	77
Yenidüz en	15	5	23	0	22	4	6	1	0	0	76
Demokr at Bakış	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9
Güneş	0	0	64	1	0	0	0	0	0	0	65
Star Kıbrıs	74	1	44	3	3	0	21	7	0	0	153
Haberal Kıbrıslı	49	1	47	13	4	0	12	7	0	0	133
Halkın Sesi	51	0	29	4	0	0	24	7	0	0	115
Vatan	10	4	82	2	6	0	12	5	0	0	121
Kıbrıs	103	1	55	4	6	0	5	18	1	3	196
Havadis	87	0	32	4	8	0	23	12	0	1	167
Diyalog	91	0	25	8	5	0	31	8	0	0	168
Ortam	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	6
Volkan	11	0	34	1	0	0	6	0	0	0	52
Toplam	635	16	619	57	58	5	168	89	3	5	1655

Tablo 7: Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinde Fotoğrafların Temsili

Afrika Gazetesi, Detay Gazetesi, Yenidüzen Gazetesi, Ortam Gazetesi, Demokratbakış Gazetesi, Kıbrıs Postası, Güneş Gazetesi, Haberal Kıbrıslı Gazetesi, Vatan Gazetesi ve Volkan Gazetesi zanlı/sanık haberlerini en fazla fotoğrafsız bir şekilde yayınlamaktadır. Adanın en fazla okunan gazetesi olan Kıbrıs Gazetesi, zanlı/sanık haberlerini yüzleri açık ve tanınır bir şekilde yayınlamaktadırlar. Ardından Diyalog Gazetesi, Yenibakış Gazetesi,

Starkıbrıs Gazetesi, Halkın Sesi Gazetesi ve Havadis Gazetesi aynı şekilde zanlı/sanık haberlerini yüzleri açık ve tanınır bir şekilde yayınlamaktadırlar.

3.3.8. Sanık/Zanlı Haberlerinin Gazetelerde Suç Tiplerine Göre Sayfa Bazında Dağılımı

Zanlı/Sanık Haberleri hangi gazetelerde, en çok hangi konulardaki suçları öne çıkarmaktadır (Tablo 8), bir ay içerisinde en çok konu edilen ilk üç suçlardan oluşmaktadır.

	En çok işlenen birinci konu N	En çok işlenen birinci konu %	En çok işlenen ikinci konu N	En çok işlenen ikinci konu %	En çok işlenen üçüncü konu N	En çok işlenen üçüncü konu %
Kıbrıs Postası	10 (1*)	25,6	8(3)	20,5	3 (5*)	7,7
Yenibakış	29(3*)	18,5	21(1)	13,4	19 (24)	12,1
Afrika	28 (3)	23,1	23 (1)	19,0	12 (5)	9,9
Detay	20 (1)	26,0	18 (3)	23,4	6 (5)	7,8
Yenidüzen	13 (1)	17,1	12 (3)	15,8	10(16*)	13,2
Demokrat Bakış	3 (3)	33,3				
Güneş	17 (3)	26,2	16 (1)	24,6	6 (5)	9,2
Star Kıbrıs	26 (3)	17,0	22 (1)	14,4	17 (24)	11,1
Haberal Kıbrıslı	29 (3)	21,8	19(1)	14,3	13 (24)	9,8
Halkın Sesi	22 (3)	19,1	21 (1)	18,3	10 (5)	8,7
Vatan	35 (3)	28,9	20 (1)	16,5	10 (5)	8,3
Kıbrıs	29 (24*)	14,8	27 (3)	13,8	20 (20)	10,2
Havadis	28 (24)	16,8	22 (3)	13,2	18 (20)	10,8
Diyalog	26 (24)	15,5	21 (20*)	12,5	17 (3 ve 13*)	10,1
Örtam	3 (1)	50				
Volkan	13 (3)	25,0	8 (1)	15,4	5 (24)	9,6

Tablo 8: Gazete Çeşitlerine Göre Sanık/Zanlı Haberlerinde işlenen ilk 3 konu

1*Hırsızlık Haberi, 3*Uyuşturucu Haberi, 5*Adam Yaralama/Darp Haberi, 13*Önceki Aylarda Mahkeme Sonucu Haberi, 16*Yasadışı Kürtaj Davası Haberi, 20*Hırsızlık Mahkeme Devam Haberi, 24*Uyuşturucu Mahkeme Devam Haberi

Kıbrıs Postası Gazetesi, Detay Gazetesi, Yenidüzen Gazetesi ve Ortam Gazetesi hırsızlık haberlerini en fazla öne çıkaran gazeteler olmuşlardır. Yenibakış Gazetesi, Afrika Gazetesi, Demokrat Bakış gazetesi, Güneş Gazetesi, Starkıbrıs Gazetesi, Haberal Kıbrıslı Gazetesi, Halkın Sesi Gazetesi, Vatan Gazetesi ve Volkan Gazetesi en fazla uyuşturucu haberlerine yer vermektedirler. K.K.T.C.'de gazetelerin tirajlarını gösterecek resmi bir kurum bulunmamasına rağmen, basın camiasının genel kanaatine göre adanın en çok okunan gazeteleri arasında bulunan Kıbrıs Gazetesi, Havadis Gazetesi ve Diyalog Gazeteleri ise uyuşturucu suçundan tutuklu bulunan zanlıların haberlerini mahkeme sürecinde takip etmekle ilgili haberlere daha fazla yer verdiği tespit edilmiştir.

Dolayısıyla ülkenin gündemini en fazla meşgul eden konu uyuşturucu ile ilgili haberler olduğu göze çarpıyor. Tüm gazeteler daha çok uyuşturucu ile ilgili haberleri öne çıkarmakta, mahkeme sürecini kaçırmamaktadırlar.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA

Sanık/Zanlı haberlerinin konularına göre dağılımına baktığımız zaman, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde daha önce böyle bir çalışma yapılmadığını görüyoruz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Mahkeme Genel Sekreterliği Faaliyet Raporu'na göre (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Mahkemeler Faaliyet Raporu: 14 Mart 2009), 2016 yılında işlenen 626 suçtan 260'sı uyuşturucu olduğu görüldüğü zaman, elde edilen bulgular şaşırtıcı değildir. Mahkeme Raporuna göre toplam 626 suçtan 90'ı hırsızlık olan sonuca bakıldığında elde edilen bulgu tutarlı gözükmemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti basını ile karşılaştırsak, gazetelerin daha çok siyasi haberlere yer verildiği tespit edilirken (%23.73), suç haberlerinin gazetelerin aktardığı toplam haber dağılımı içindeki oranı %4.85 olarak tespit edilmiş, mahkemeler, duruşmalar ve hukuk davaları konulu haberler gazetelerde %8.16 seviyesinde yer bulmuştur (Ünlüer, 2016: 147). Yapılan çalışmada elde edilen sonuca göre tüm gazeteler en fazla uyuşturucu ile ilgili konulara yer vermektedirler.

Gazetelere göre zanlı/sanık haberlerinin dağılımı ile ilgili Kuzey Kıbrıs'ta daha önce yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Gazetelere göre fotoğrafların temsili ile ilgili ayrıntılı bir çalışmayla karşılaşılmamıştır. Gazetelerin zanlı/sanık haberlerinin isimlerinin nasıl bir şekilde verildiği ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde gazetelerde kötünün sunumu haberleri üzerine yapılan bir incelemede en fazla birinci sayfadan yer verildiği tespit edilmiştir (Bayraktaroğlu ve Bayraktaroğlu, 2009:

14). Kuzey Kıbrıs'ta yapılan bu araştırmada zanlı/sanık haberlerinin en fazla üçüncü sayfadan yer verildiği saptanmıştır.

Gazeteci etik kurallara bağlı kalarak, adli olayla ilgili haber verirken hazırlık soruşturması sırasında soruşturmayı zaafa uğraticı, yönlendirici, yalan haber ve yorum yapmaktan kaçınmalıdır. Mahkeme süreci devam ederken her türlü önyargıdan uzak ve doğruluğu kesin olan haberlere yer verilmelidir. Tarafsız objektif bir şekilde sunulan haberler, “sanığın suçu ispat edilinceye kadar suçsuzdur” ilkesini göz önünde bulundurarak haberi yansıtmalıdır. Yargı suçlu hakkında kesin hüküm vermedikçe, haberlerde ve yorumlarda suçluymuş gibi değerlendirmeler yapılmamalıdır.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuca göre, tüm gazetelerde toplam 1655 suç haberi ayrıntılı incelenip, sistematik olması için SPSS Programına kayıt yapılmıştır. Elde edilen birtakım bulgular ışığında, medya tarafından yapılan hak ihlallerine değinilmiştir. Gazetede suç haberlerini en fazla konu eden 3 gazete; Kıbrıs (196), Diyalog (168) ve Havadis (167) gazeteleridir. Tüm gazetelerdeki toplam 1655 suç haberinde yer alan fotoğraflara bakıldığı zaman, zanlının yüzünü açık, tanınır halde yayınlanan toplam 635 haber, hiç fotoğrafın olmadığı suç haberi ise 619'dur. Habere konu olan zanlının yüzünün puslu olduğu haber sayısı 74 olarak tespit edildi. Yüzlerinin puslu olmasına rağmen yine de tanınan 5 haber ortaya çıktı. Medya Etik Kurulu'nun sitesinde yer alan “Özel yaşamın gizliliği esastır” başlıklı kararında (Medya Etik Kurulu, 2016), Volkan Gazetesi'ne 2015 yılında uyarı vermiştir. Volkan Gazetesi'nin 15, 16, 17 Ocak 2015 tarihli sayısında yer alan haberde, bir Milletvekilinin özel yaşamın dokunulmazlığı sınırı içinde görülmesi gereken bir fotoğrafın peş peşe manşetten yayınlamasının, basında haberle ilgili fotoğrafın kullanılmasında kişinin özel yaşamına dokunulmazlığını tehdit altında tuttuğu aşikârdır (Görsel 8).

Görsel 8: Özel Yaşamın Gizliliği İhlali
(Volkan Gazetesi, 15,16,17 Ocak 2015, 1. sayfalar)

Toplam 1655 haber türüne göre suçlu olduğuna inanılan zanlının isimleri toplam 895 haberde açık olarak verilmiştir. Bunun dışında 663 haberde isim ve soy isminin sadece baş harfleri kısaltılarak verilmiştir. 1655 haber türü içerisinde en çok işlenen suç konusu sırası ile uyuşturucu haberi (321), hırsızlık haberi (246), uyuşturucu mahkeme süreci haberi (154), adam yaralama/ darp haberi (125) ve hırsızlık mahkeme süreci haberi (111) ile karşılaşmıştır. Daha önceden tüm gazeteler ile ilgili bu gibi çalışma yapılmadığından, bu çalışma bir ilktir. Kuzey Kıbrıs'ta bu gibi çalışma daha önce yapılmadığından, bundan sonra yapılacak olan kapsamlı araştırma daha faydalı olabilir. Bir aylık yapılan bu kapsamlı araştırmayı geliştirip, üç aya veya bir yıla bakmak daha genel bir sonuç doğuracağı düşünülmektedir.

Gazetelerdeki suç haberlerine bakıldığı zaman zanlı ile birlikte görüntülenen polisin de yüzünün tam olarak tanınması, polisin görevlerinin gizli olarak yürütülmesi açısından etik sayılmamaktadır. Uyuşturucu ile yakalanan zanlı ile birlikte polisin de haberde fotoğrafının yayınlanması, polisin görevinin ifşa olmaması açısından, polislerin zor durumda kalmasına sebep olmaktadır. Fakat bununla ilgili Polis Müdürlüğü amirlerinin görüşüne başvurduğum zaman bu durum ile ilgili herhangi bir yazılı kural bulunmadığını öğrendim. Dolayısıyla bununla ilgili yasal düzenlemeye gidilmesi gerekmektedir. Gerek polis memurunun görevinin gizliliği, gerekse polis memurunun görsel olarak

haberlerde yansımaması açısından yasal bir düzenleme yapılması önerilmektedir. Araştırma sırasında haberlerde rastladığım bir polis fotoğrafı ürkütücü görünmektedir. Haberal Kıbrıslı'nın 26 Ekim 2016 tarihinde 3. sayfasında yayınlanan "15 yaşındaki imam nikâhlı eşini hamile bıraktı" başlıklı haberde yer alan polisin sanığın başına eliyle müdahale ettiği ve polisin bakışlarının ürkütücülüğü açıkça görülmektedir (Görsel 9).

Görsel 9: Polis Fotoğrafının Çarpıcılığı

(Haberal Kıbrıslı, 26 Ekim 2016, 3. sayfa)

KKTC Ceza Kanununda, ifadeyi açıklama özgürlüğüne karşı bireylerin şeref ve haysiyetinin korunması, toplum içerisindeki itibarının korunması gibi temel haklar dengeli olarak düzenlenmemiştir. Yeni yapılacak düzenlemelerde basın özgürlüğünün sınırları belirlenmeli; özellikle insan haysiyetinin ve onurunun korunması amacıyla hakaret suçu ve kapsamı düzenlenmeli, temel haklar güvence altına alınmalıdır (Alemdar vd., 2015: 12).

Bir diğer husus, tüm uyarılara ve cezalara rağmen 18 yaş altı çocukların bazı gazetelerde yüzünün ve isminin görülecek şekilde yayın yapmasıdır. 18 yaş altı çocuk suçluların, suçu mahkeme tarafından kanıtlanmış hükümlü olsa dahi ismini ve fotoğrafını açıkça asla yayınlamamalıdır. Ülkede "Bilişim

Suçları Yasası”nın halen bulunmadığından, “sanığın suçu ispat edilinceye kadar suçsuzdur” ilkesini göz önünde bulundurmayan gazetelere cezai uygulama yapılamadığı da unutulmamalıdır. İnternette yayınlanan bir haberin aradan örneğin 10 yıl geçmesine rağmen halen bulunabilir olması, çocuk suçluların geleceğini tehdit etmektedir. Dolayısıyla tespit edilen bu tür suçlar internet ortamından derhal kaldırılmalıdır. Şu sıralar Meclis’te görüşülmesi planlanan Bilişim Suçları Yasa Tasarısı’nın Altıncı Kısım, Erişimin Engellenmesi Kararı ve Yerine Getirilmesi ile İçeriğin Yayından Kaldırılmasına İlişkin Kurallar kısmında 3. Madde bu konuda örnek olabilir;

(3) İnternet ortamında yapılan ve içeriğini cinsel anlamda müstehcen bir eyleme, reşit olmayan veya reşit görünmeyen bir kişinin katılımını gösteren görüntüler veya gerçeğe yakın görüntülerin oluşturduğu hususunda kuvvetli şüphe sebebi bulunan yayınların önlenmesi amacıyla bu Yasanın 19’uncu maddesindeki esaslara uygun olarak erişimin engellenmesi kararı re’sen Kurul tarafından verilir. Bu karar Kurul tarafından, erişim sağlayıcısına bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenir.

Konu ile ilgili çocuk suçluların, basında yer alan haberlere göre ileride kişiyi nasıl etkilediğine dair 19 Aralık 2016 yılında görüşlerine başvurduğum Eski Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürü ve Kıbrıs Türk Eğitim Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Umure Örs şunları aktarmıştır;

“18 yaş altı bireylerin yeterli olgunluğa ulaşmadan, hakkında yapılan olumsuz haberler kişiyi negatif etkilemektedir. Suçlu çocuk yoktur. Suça teşvik edilmiş çocuk vardır. Çocuk yaşadığı sosyo-kültürel durumlardan etkilenecek suçu işliyor olabilir. Çocuk hakkında medya tarafından yapılan yargı ile çocuk ömür boyu suçlu kalmıştır zaten. Gazetelerde fotoğrafı yayınlanan ve açık isimle habere konu edilen çocuk ömür boyu, farkında olarak veya olmayarak yaptığı hatanın bedelini çekmek zorunda kalmaktadır. Medya tarafından yargılanan çocuk, gazetelerin de abartılı haber yapması sonucu hayatı olumsuz etkilenmektedir. Gazeteciler, çocuk suçlular ile ilgili haber yaparken suçun içeriği ile ilgilenmeli, sebebini tartışmalı, çocuğu deşifre edici haberler yapmaktan kaçınmalıdır”.

Örneğin Diyalog Gazetesi 25 Ekim 2016 tarihinde birinci ve dördüncü sayfada “Bu da adaletin sopası” başlıklı haberinde yer alan 15 yaşındaki çocuk sanığa, mahkeme 14 yıl hapis cezası uygun görmüştür (Görsel 10). Fakat konu ile ilgili çocuk suçlunun fotoğrafını, isim ve soy ismini açık vermiş, üstelik soy ismi “Elisopali” olduğundan başlık alayvari bir şekilde atılmıştır.

Görsel 10: 15 yaşındaki Çocuk Suçlunun Haber Temsili -1

(Diyalog Gazetesi, 25 Ekim 2016, 1. ve 4. sayfa)

Bir diğer örnek Haberal Kıbrıslı Gazetesi'nin 13 Ekim 2016 tarihinde 3. sayfasında yer alan “Tecavüz davası gene ertelendi” isimli haberi bu konuya örnek verilebilir (Görsel 11).

Görsel 11: 15 yaşındaki Çocuk Suçlunun Haber Temsili -2
(Haberal Kıbrıslı Gazetesi, 13 Ekim 2016, 3. sayfa)

Bir diğer örnek, 12 Ekim 2016 tarihinde Halkın Sesi Gazetesi'nin 3. sayfasında yer alan "Aşkları mahkemelik oldu" isimli haberde 17 yaşındaki çocuk suçlunun fotoğrafı açıkça görülmektedir (Görsel 12).

Görsel 12: 17 yaşındaki çocuk suçlunun haber örneği
(12 Ekim 2016, Halkın Sesi Gazetesi, 3. sayfa)

Araştırma kapsamında incelenen gazetelerde yer alan bir diğer önemli husus, uyuşturucu haberi verilirken kullanılan fotoğraflar ve başlıklarla ilgilidir. Yenibakış Gazetesi'nin 26 Ekim 2016 tarihinde 4. sayfasında yer alan "Polisi görünce kaçmaya başladı" isimli haberde yer alan fotoğraf, uyuşturucunun kullanımına ilişkin görüntüler içermektedir (Görsel 13).

04 → HABER

www.yenibakisgazetesi.com

26 Ekim 2016 Çarşamba

Lefkoşa'da Lokmacı sınır kapısı yakınlarında polisi görmesi üzerinde koşarak kaçan ve makul güç kullanılarak tutuklanan zanlı İbrahim Özyüksel'in tasarrufunda uyuşturucu bulundu

Polisi görünce kaçmaya başladı

Evrin KAMALI

Lefkoşa'da Lokmacı sınır kapısı yakınlarında polisi görmesi üzerinde koşarak kaçan ve makul güç kullanılarak tutuklanan zanlı İbrahim Özyüksel'in tasarrufunda uyuşturucu bulundu. Tutuklanan zanlı dün mahkeme huzuruna çıkarıldı.

Cüzdani içerisinde uyuşturucu bulundu
Mahkeme mesele ile ilgili şahadet veren polis memuru Halil Dümençi olayla ilgili bulguları aktardı. Dümençi huzurda bulunan zanlı İbrahim Özyüksel'in 24

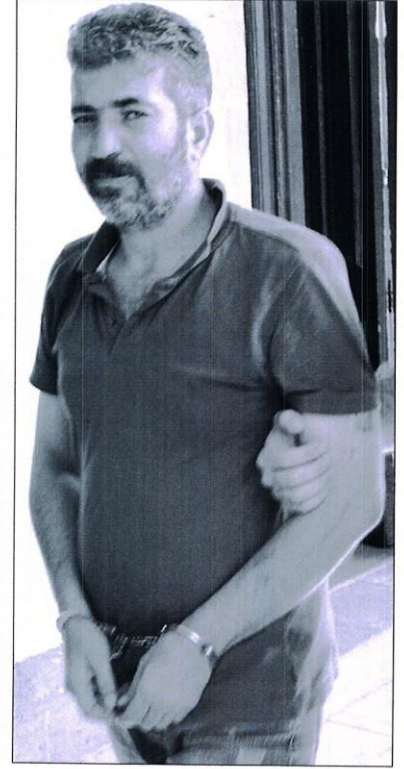

Ekim 2016 tarihinde, saat 12.00 sıralarında, Lefkoşa'da polisi fark etmesi üzerine koşarak kaçtığı sırada tasarrufunda bulunan yarım gram

ağırlığındaki "eroin" türü uyuşturucu olduğuna inanılan maddeyi ağzına atıp çiğnedikten sonra yere atarken yakalandığını belirtti. Polis zanlının tutuk-

landığını, cüzdani içerisinde de yaklaşık yarım gram ağırlığında daha "eroin" türü uyuşturucu olduğuna inanılan madde bulunarak emare alındığını ifade etti. Mesele ile ilgili soruşturmanın devam ettiğini belirten polis çavuşu Erkan Karam zanlının soruşturma maksatlı poliste 3 gün tutuklu kalmasını talep etti.

3 gün poliste kalacak
Kıdemli Yargıç Tacan Reynar huzurunda verilen şahadeti değerlendirerek zanlının soruşturma maksatlı 3 gün poliste tutuklu kalmasına emir verdi.

Görsel 13: Uyuşturucu Kullanımına İlişkin Detay

(Yenibakış Gazetesi, 26 Ekim 2016, 4. sayfa)

Uyuşturucu kullanmaya özendirme adına yapılan bir diğer haber ise Kıbrıs Gazetesi'nin 21 Ekim 2016 tarihinde 10. sayfasında yer alan "Mersin'den 20 TL'ye aldı" isimli haberde, uyuşturucuyu ne kadar temin edebileceğimize dair bilgiler içermektedir (Görsel 14).

Görsel 14: Uyuşturucu Fiyatına İlişkin Detay
(Kıbrıs Gazetesi, 21 Ekim 2016, 10. sayfa)

Kıbrıs Gazetesi'nin 28 Ekim 2016 tarihinde 1. ve 18. sayfasında yayınlanan "Polisler zor zapt ettiler" isimli haberde çıkan sanığın fotoğrafı şahsın polisler tarafından saçından çekilerek ve ayaklarından tutularak götürüldüğü görülmektedir (Görsel 15). Bu durum sanığın kişilik haklarına saldırı olarak değerlendirilmelidir.

Görsel 15: Polislerin sanığa uyguladığı fiziksel güç
(Kıbrıs Gazetesi, 28 Ekim 2016, 1. ve 18. sayfa)

Göz önünde bulundurulması gereken bir diğer önemli konu ise, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin izolasyonlar altında hayatını sürdüren bir ülke olduğundan dolayı, gazete sayıları sınırlı olup belirli konulara yer vermektedirler. Kuzey Kıbrıs'ın küçük bir ada ülkesi olmasından ve nüfusunun farklı etnik kökenlerden, kendine özgün kültürel yapısı olması sebebi ile suç konuları da bir hayli önem kazanmaktadır. Güneş Gazetesi'nin 31 Ekim 2016 tarihinde 6. sayfasından yayınlanan "Zeytin ağacı katili" başlıklı haber, en ufak bir odun hırsızlığı olayının bile haber konusu olması buna örnek sayılabilir (Görsel 16).

Görsel 16: Odun Hırsızlığının haber olması
(Güneş Gazetesi, 31 Ekim 2016, 6. sayfa)

SONUÇ

Tüm veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) İstatistik Programı'na kaydedilmiştir. Tüm veriler SPSS İstatistik Programı'na girilirken başlıklandırılmış, toplam sayılar verilmiş ve tablolaştırılmış olarak sunulmaktadır. Araştırmada Crosstabs Analizi Tekniği kullanılmıştır. Gazetelerde yer alan toplam 1655 suç haberi her gazete tek tek incelendiği için, aynı haberler tüm gazetelerde de çıktığından bu rakam yüksek görülmektedir. Fakat araştırma tüm gazeteleri karşılaştırmak için yapıldığından bir ayda 1655 suç işlendiği düşünülmemelidir. Seçilen gazetelerin tümü bir aylık süreci kapsamaktadır. Ayrıca türlerine göre suç haberleri dağılımında 1655 toplam sonuç çıkmıştır. Fakat bir haberde birden fazla suç içerdiği bazı durumlarda olduğundan bu sayı toplam 1700 olarak tespit edilmiştir. 1655 haber sayılarından elde edilen haber türleri içerisinde yer alan zanlının Polis tarafından gözaltına alınması ile Mahkemeye çıkış süreçleri ayrılmıştır. Aynı kişilerin polis tarafından gözaltına alınıp mahkemeye çıkış süreci aynı haber sayılacağından böyle bir uygulamaya gidilmiştir.

İncelemede 01 Ekim 2016 – 31 Ekim 2016 tarihleri arasında aktif yayın yapan tüm toplam 16 gazete ayrıntılı olarak incelendi. Yapılan çalışmada gazetelerde en fazla uyuşturucu ve uyuşturucu mahkeme devam haberlerine yer verildiği görülmüştür. Haberde konu edilen fotoğraflar tek tek incelenip zanlıların yüzlerinin açık bir şekilde verilir verilmeyeceği araştırılmıştır. Buna göre zanlı/sanıkların yüzlerinin açık verilmesi ile hiç fotoğraf verilmemesi eşit çıkmıştır. Bunun sebebi ise kriminal haberlerde hem görselliğe hem de haberin kaçırılmaması açısından fotoğrafsız verilmesi gereğidir. Yani gazete en ufak bir suç haberini bile fotoğrafsız da olsa, gazetelerindeki minimal boşlukları bile bu gibi haberlerle tamamlayabilmektedir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Ekim 2016 tarihinde aktif yayın yapan aylık toplam 16 gazetenin suç ile ilgili haberleri tek tek ayrıntılı incelenmiş ve aşağıda özet olarak sonuçlar verilmiştir:

- Bir ay içerisinde en fazla uyuşturucu, hırsızlık, uyuşturucu mahkeme devamı ve adam yaralama/darp haberleri gündemimizi meşgul etmektedir. En az karşılaşılan kriminal konular ise sahte para haberi, mülteci haberi ve izinsiz ateş yakma haberi yer almaktadır.
- K.K.T.C.'de gazetelerin tirajlarını gösterecek resmi bir kurum bulunmamasına rağmen, basın camiasının genel kanaatine göre adanın en çok okunan gazetelerinden olan Kıbrıs Gazetesi, Diyalog Gazetesi ve Havadis Gazetesi suç haberlerine gazetelerinde fazlasıyla yer vermektedir. Bunun sebebi sanığın, mahkeme süreci boyunca davalarının gazeteler tarafından takip edilmesinden dolayıdır. Siyasal parti gazeteleri, adli haberleri, minimum ölçüde servis etmeye özen göstermektedir. Bu durum, bahse konu gazetelerin, bağlı olduğu siyasal partinin işleyişi ile ilgili, sosyal ve siyasal söylemlerine daha fazla yer verme hedefinden kaynaklanmaktadır. Ancak, parti gazetelerinin, bağlı oldukları siyasi partiler iktidarda olduğu zaman, adli haberlere daha az yer vermelerinin nedeni farklılık göstermektedir. Bu durum, dönemsel olarak, “muhalafet aracı” olmalarına dayandırılabilir. Diğer yandan, Diyalog Gazetesi'nin suç haberlerini manşetten vermesinin önemli sebebi ise, tıpkı, gazete ile birlikte verdiği promosyonlarla (kola, diş macunu, anahtarlık gibi...) olduğu gibi, tirajını yükseltme/yüksek tutma hedefidir. Diğer bir ifade ile, ilgili yöntemle, suç haberlerini öne çıkararak, halkın dikkatini daha çok çekmeyi planlamaktadır.
- Haberlerde zanlı/sanığın ve polisin yüzünün tanınır halde verilmesi ile hiç fotoğrafın olmaması neredeyse eşit çıkmıştır. Bunun sebebi polis teşkilatının gazetelere servis ettiği “kısa haber bültenleri”dir. Masumiyet karinesine göre zanlının/sanığın yüzünün açık bir şekilde henüz dava aşamasına gelmeden veya dava aşamasında iken haberlerde verilmesi, hem kişiden izin alınmadan fotoğraf çekilmesine sebep olmakta hem de kişiyi suçlu ilan etmektedir. Zanlının/sanığın ve polisin puslu fotoğraflarının olması polisin kimliğini gizlemesi açısından, zanlının/sanığın ise suçlu ilan edilmemesi bakımından önemlidir. Fakat 1655 haber içerisinde buna uygun 16 haber tespit edilmiştir. Ayrıca haberlerde başlıklarda verilen üsluba ve haberin içeriğine dikkat edilmelidir.

- Zanlı/sanık isimlerinin henüz mahkemeye çıkmadan isimlerinin açık bir şekilde verilmesi kişiyi “suçlu” ilan edeceğinden hatalı bir yaklaşımdır. Buna uygun olarak verilen haber sayısı 1655 haber içerisinde 663 olarak tespit edilmiştir.
- Kriminal haberlere en çok 3. Sayfada rastlamaktayız. Ardından 2. ve 1. sayfalar gelmektedir. Suçla ilgili haberlerin gazetelerde ön planda verilmesi, halkın merakını giderme amaçlı mı yapılmaktadır? sorusu için ayrıca bir çalışma yapılması önerilmektedir.
- Suç haberlerine en fazla yer veren gazeteler Kıbrıs Gazetesi, Diyalog Gazetesi, Havadis Gazetesi’dir. Kıbrıs Gazetesi ve Diyalog Gazetesi kriminal haberleri ön sayfadan yer vermekte olup, Havadis Gazetesi ise ikinci sayfadan yer vermektedir.
- Suç haberlerine en fazla 3. sayfada rastlanmaktadır. Ardından 2. ve 3. Sayfalarda karşımıza çıkmıştır. Birinci sayfadan (manşetten) suç haberlerini en çok veren gazete Diyalog Gazetesi’dir. Suç haberlerini asla kaçırmamakta, mahkeme haberlerini sürekli takip etmektedir. İkinci sayfada suç haberlerine en fazla yer veren gazete Vatan Gazetesi’dir. Üçüncü sayfada suç haberlerine en çok yer veren gazete ise Haberal Kıbrıslı gazetesidir. Burdan çıkarılan sonuç siyasal parti yanlısı gazetelerin suç haberlerine çok fazla yer vermemekte olduğudur. Çünkü siyasal parti gazeteleri daha çok partilerine bağlı gelişmeleri halka aktarmayı tercih etmektedirler. Ayrıca bu durum hangi siyasi partinin iktidarda olduğu ile de ilişkili olup, gazetelerin sahiplerinin iktidardakilerle çıkar ilişkilerine bağlı olarak değişmektedir.
- Afrika Gazetesi, Detay Gazetesi, Yenidüzen Gazetesi, Ortam Gazetesi, Demokratbakış Gazetesi, Kıbrıs Postası, Güneş Gazetesi, Haberal Kıbrıslı Gazetesi, Vatan Gazetesi ve Volkan Gazetesi zanlı/sanık haberlerini en fazla fotoğrafsız bir şekilde yayınlayan gazetelerdir. Yenidüzen Gazetesi hariç diğer gazetelerin kendi bünyelerinde barındırdığı muhabirleri olmadığından suç haberlerinin fotoğrafsız yayınlanması anlamlı bir olgudur. Adanın en fazla okunan gazetesi olan Kıbrıs Gazetesi, zanlı/sanık haberlerini yüzleri açık ve tanınır bir şekilde yayınlamaktadırlar. Bu da sanığın Masumiyet Karinesi kapsamında

sakıncalı bulunmaktadır. Çünkü zanlı/sanık yüzünü açık bir şekilde veren bir gazete, ileride o kişinin masumiyetinin anlaşılması üzerine tüm geleceğini tehdit altına sokmaktadır. Fotoğraf vermeden suç haberlerini aktaran gazetelerden birincisi Vatan Gazetesi'dir. Ardından Afrika Gazetesi ve Detay Gazetesi gelmektedir.

- Polisin yüzünün gazetelerde açık olarak verilmesi, etik açıdan sorunludur. Çünkü polisin gizliliği açısından özellikle de uyuşturucu haberlerinde polisin yüzünün açık bir şekilde verilmesi, onların polisin görevinin ifşa olmaması açısından, polislerin zor durumda kalmasına sebep olmaktadır. Bu konu ile ilgili yasal bir düzenleme olmadığından, polisler görevi gereği ifşa olmaktadır. Gerek polis memurunun görevinin gizliliği, gerekse polis memurunun görsel olarak haberlerde yansımaması açısından yasal bir düzenleme yapılması yasanın hazırlanması gerekmektedir.
- Vatan Gazetesi, Haberal Kıbrıslı Gazetesi, Yenibakış Gazetesi, Afrika Gazetesi suç haberlerine bakıldığında, en fazla uyuşturucu haberlerine yer vermektedir. Kıbrıs Gazetesi ve Havadis Gazetesi ise en fazla uyuşturucudan mahkemeye çıkan zanlı/sanıkların mahkeme devam haberlerine yer vermektedir. Bu iki gazete suç haberleri açısından ardından ikinci işlediği konu ise uyuşturucu haberidir.

Haberdeki içerikler tek tek okunmuş, zanlı/sanıkların isimlerinin açık bir şekilde veriliş verilmediği araştırılmıştır. Kıbrıs adası küçük bir ada olduğundan, işlenilen suçlar anında adanın bir ucundan diğer ucuna yayılabilmektedir. Bu da yargılanan ve suçsuz bulunan kişiyi zor duruma sokmakta, geleceğini tehdit altına almaktadır. Hem iş bulma açısından hem de toplumda damgalanmaktan korkmaktadırlar. Bunu engellemek için henüz mahkemeye çıkmamış zanlıların isimlerinin açık bir şekilde verilmesi kişinin geleceğini tehdit etmektedir. Yapılan araştırmada 1655 suç haberi arasından 896'sı yani %54.1'i zanlı/sanık isimlerini açık bir şekilde vermektedir. İsimlerin sadece baş harflerinin kısaltılarak verilmesi 1655 suç haberi arasından 663'ü yani %40.1'idir. Yani bu konuda gazeteler zaten özverili davranmaktadır. Ama biraz daha dikkatli olunması gerekmektedir.

Diyalog Gazetesi'nin sahiplik yapısına bakıldığı zaman gazetenin Merit Oteller Grubu'na ait olduğu görülmektedir. Diyalog Gazetesi kriminal haberleri en fazla manşetten veren gazetelerden biri olarak karşımıza çıkmıştır. Bu durum tuzimle geçimini sağlayan gazete sahibinin, kendisiyle ters düşmesine sebep olmaktadır. Adanın tanıtılması açısından gazetesinde verdiği suç haberleri ile adaya gelen turistlerin aklında iyi bir görüntü çizmemektedir.

Gazetelerin suç haberlerine hangi sayfalarda yer aldığı ile ilgili istatistik, gazetelerin ön sayfasında ve arka sayfalarında aynı haberin yer almasından dolayı haber sayıları fazla çıkmıştır. Arka sayfalarda yer alan haber bazı zamanlarda iki hatta üç sayfaya bile çıktığından haber sayıları fazla çıkmıştır. Seçilen gazetelerin tümünün sayfalarının tek tek incelendiği varsayılmıştır. Üç günlük tarama sürecinin ardından verilerin SPSS programına üç aylık süreç içerisinde girilmesi ile tüm gazetelerin temsil edildiği varsayılmıştır.

Özellikle Ekim ayının seçilmesinin sebebi ise, adadaki suç oranlarının arttığı, nüfusun genel olarak adada bulunduğu, öğrencilerin üniversitelere başladığı dönem olması ve Ercan Havalimanı'nda giriş çıkışların yoğun olması sebebi ile Ekim ayı seçilmiştir. Genellikle suç haberleri tüm gazetelere göre baktığımızda en fazla üçüncü sayfadan yayınlanması, dikkat çekmesi açısından kayda değerdir. Ardından ikinci ve birinci sayfalarda yer verilmiştir. Bu durumda gazeteler suç haberlerine birinci sayfadan yani manşetten yer vermemektedir. Bu da kabul edilebilir bir olgudur. Araştırma kapsamında Kuzey Kıbrıs'taki yazılı basında yer alan soruşturma konulu metinlerin, etik ilkelere ve insan haklarına uygunluğunun, seçilen örneklem kapsamında araştırılması amaçlanmıştır. Bu noktadan hareketle gazeteler zanlı isimlerine haberde yer verirken kısaltmalar kullanmalı, fotoğraf kullanmamaya özen göstermeli birinci sayfadan yer vermemeli, polisin görevi gereği yüzünü puslu olarak vermeleri gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Uyuşturucu suçunun gazetelerde en fazla işlenen suç konusu olması, gazeteleri takip eden okuyucular tarafından da gözlemlenmektedir. Suç ile ilgili haberler insan haklarını gözeterek yazılmalıdır. Yapılan araştırmayla basının objektifliği

konusundaki önem vurgulanmıştır ve insan haklarının yazılı basında gözetilmemesi durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar tartışılmıştır.

KAYNAKÇA

ALEMDAR, K., DEMİR, F., DÖNMEZ, B. (2015). *Kuzey Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Medyanın Bugünkü Durumu ve Geleceğe İlişkin Hukuki ve Toplumsal Altyapısı Üzerine Bir Arastırma*. Lefke: Okman Printing Ltd.

BAUDRİLLARD, J. (1982). *Simülkarlar ve Simülasyon*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

BAYRAKTAROĞLU, A. M. ve BAYRAKTAROĞLU, B. (2009). Gazetelerde Yer Alan Haber Fotoğraflarında Kötünün Sunumu Üzerine Bir İnceleme, *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, 04, 1-25.

DEĞİRMENCİ, O. (2008). Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur Hakları, *TBB Dergisi*, 77, 33-86.

DOLUNAY, A. (2018). *Dijital Çağda Yasal ve Etik Kodlar Çerçevesinde Basın Hak ve Özgürlükleri: KKTC Örneği*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

DURSUN, Ç. (2003). *Gazetecilik ve Habercilik*. İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.(Derleyen Sevdâ Alankuş)

FOUCAULT, M. (1975). *Hapishanenin Doğuşu*, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.

GÖYNÜKLÜ, C. (2012). *Kuzey Kıbrıs'ta Tutuklu Hakları*. Lefkoşa: Kıbrıslı Türk İnsan Hakları Vakfı Yayınları.

HÜDAOĞLU, G. (2002). Kıbrıs Türk Basınında Haber Bağımlılığı Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı, Lefkoşa

İRVAN, S. (2006). Kıbrıslı Türk Gazetecilerin Mesleki ve Etik Değerleri. *Küresel İletişim Dergisi*, 1, 1-14.

KARAKEYYHA, H. (2013). Yazılı Haber Medyasında Suçun Temsili. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71(1), 731-744.

KİBAR, R. (1997). *Türk Hukuku'nda Sanık Hakları*. Ankara: Yetkin Yayınları.

ÜNLÜER, A. O. (2016). Ana Akım Medyada Haberler: Televizyon ve Gazetelerin Haber Seçimleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Selçuk İletişim*, 9(2), 138-158.

YILDIRIM, Ali. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23 (112), 7-17.

İnternet Adresleri

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Mahkemeler Faaliyet Raporu (14 Mart 2009), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Mahkemeler 2016 yılı Faaliyet Raporu. <http://www.mahkemeler.net/cgi-bin/faaliyet/2016.doc>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019). Sf. 3

Gazeteciler Birliği, Tüzük. <http://www.gazetecilerbirligi.com/tuzuk/>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019)

Yayın Yüksek Kurulu Yayın İlkeleri (2016) Yayın İlkeleri.<http://www.kktcyyk.org/yayin-ilkeleri>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019)

Medya Etik Kurulu Gazetecilik Meslek İlkeleri, Gazetecilik Meslek İlkeleri.<http://medyaetikkurulu.org/wordpress/index.php/gazetecilik-meslek-ilkeleri/>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019)

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurulu Misyon ve Vizyonu, Misyon ve Vizyon.<http://www.bthk.org/tr/hakkimizda/misyon-vizyon>.(Erişim Tarihi:24/04/2019)

Sanık tanımı (26 Eylül 2006) Genel Türkçe Sözlük
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=SANIK.(Erişim

Tarihi: 24/04/2019)

Zanlı tanımı (26 Eylül 2006) Genel Türkçe Sözlük.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc0516c75acc1.43191230 (Erişim Tarihi: 24/04/2019)

Medya Etik Kurulu (22 Haziran 2016) Hüseyin Miralay'ın şikayeti değerlendirildi.
<http://medyaetikkurulu.org/wordpress/kararlar/karar62.html>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019)

Medya Etik Kurulu (22 Haziran 2016) Özel yaşamın gizliliği esastır.
<http://medyaetikkurulu.org/wordpress/kararlar/karar46.html>.(Erişim Tarihi: 24/04/2019)

ÖZGEÇMİŞ

1988 yılında Gazimağusa’da doğdum. İlköğretimimi Şehit Ertuğrul İlkokulu, ortaokulu Şehit Hüseyin Ruso Ortaokulu ve lise eğitimimi ise Lefkoşa Türk Lisesi’nde tamamladım. 2006 yılında Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Sinema Bölümü’nde lisans eğitime başladım ve 2010 yılında mezun oldum. 2015 Bahar Dönemi’nde, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Medya İletişim Çalışmaları üzerine Yüksek Lisans yapmaya başladım. Medeni halim bekâr olup, Yakın Doğu Üniversitesi Hastanesi’nde Genel Direktör Asistanı olarak çalışmaktayım.

İNTİHAL RAPORU

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE ZANLI/SANIK HAKLARI AÇISINDAN YAZILI BASININ SORUMLULUK DÜZEYİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

ORIJİNALLIK RAPORU

% 18	% 17	% 2	% 10
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.kibristime.com İnternet Kaynağı	%4
2	www.kktcyyk.org İnternet Kaynağı	%3
3	www.haberkktc.com İnternet Kaynağı	%1
4	www.ktihv.org İnternet Kaynağı	%1
5	doaj.org İnternet Kaynağı	%1
6	issuu.com İnternet Kaynağı	%1
7	www.gazete360.com İnternet Kaynağı	%1
8	Submitted to Bilkent University Öğrenci Ödevi	%1

ETİK KURUL RAPORU

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

23.05.2019

Sayın Burcu Süerdem

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz **“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Zanlı/Sanık Hakları Açısından Yazılı Basının Sorumluluk Düzeyi Üzerine Bir İnceleme”** başlıklı proje önerisi, sadece ikincil kaynak kullanıldığı için Etik Kuruluruna girmesine gerek yoktur. Bu yazı ile birlikte sadece ikincil kaynak kullanmak şartıyla araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.